

TORSDAG 23 JANUARI. NR 8/2017

Vad händer om det blir tyst?

Sidan 8

Åländsk nämnd för dialog med stiftet

Sidan 4

Fyller 100 och sjunger i kör

Sista sidan

Vig alla, men tvinga inte alla att viga

Femton ombud i kyrkomötet efterlyser respekt för olika synsätt för att hålla ihop kyrkan.

De som motsätter sig en utvidgad vigselrätt skulle få lagstadgad samvetsfrihet. **SIDAN 5**

Hjälper offer för människohandel

Sidan 2

Hangö folkis fortsätter tänka utanför boxen

Sidan 6

Östnylänningar fick info om församlingsplaner

Sidan 5

En titt i backspegeln ger hopp för framtiden

Sidan 10

LEDARE MAY WIKSTRÖM

När de tu inte blir ett

I MÅNDAGS damp det ner ett initiativ till vårens kyrkomöte som betydligt skruvar upp temperaturen.

Femton ombud – häften präster, häften lekmän – föreslår redan i vår att kyrkomötet börjar förbereda vigselformulär för ingående av äktenskap mellan par av samma kön. Samtidigt framhåller initiativtagarna att kyrkan går in för en tillvaro där den accepterar parallella uppfattningar och försöker leva med dem.

Det finns många som är fullt övertygade om att det enda kristliga och rätta är att öppna kyrklig vigsel också för samkönade par.

Det finns många som är fullt övertygade om att det enda kristliga och rätta är att inte göra det.

Och den konflikten kommer inte att försvinna.

DET FRÄSCHA med bakgrundstexten till initiativet är detta erkännande, som alltför sällan har hörts i den segslitna diskussionen. Debatterna har varit fulla av fula, sublima perspektivmarkörer, där en har handlat om att motståndet mot ett utvidgat äktenskapsbegrepp är något som så småningom kommer att försvinna och dö ut av sig självt. Att kyrkan "inte ännu är redo" (men underförstått snart blir det) för en sådan lösning. Den andra sidan har anklagats för att passivt slinka med i alla världsliga slängar. Nu öppnar undertecknarna för det som kan te sig som en avgrund för dem som sätter likhet mellan helhetskyrka och åsiktsgemenskap. De. Kanske. Aldrig. Blir. Eniga. Och de kanske är tvungna att leva med detta. Och: det kanske rentav är möjligt.

DET ANDRA välkomna konstaterandet i den teologiskt präglade, men enkelt hållna texten (som kan spåras till den stora finska väckelsrörelsen Herättäjähdistys styrelseordförande, teologen Jukka Hautala) är att bägge falangerna har format sina svar och motiveringar i ärligt uppsåt att söka Guds vilja. De som vill öppna äktenskapet för samkönade par motiverar detta utifrån den kärlek de ser som kärnan i evangeliet. De som motsätter sig ett sådant äktenskapsbegrepp hittar också de sina motiveringar i samma Bibel.

Därför kastar förslagsstälarna fram ett beslut med en samvetsklausul för dem som inte kan tänka sig att viga alla par. Frågan är nu om bägge åsikterna kan leva i samma kyrka, trots sin övertygelse om att den andra har och handlar orätt. Nöjer man sig med att själv få handla så som ens samvete bjuder en?

VID SIDAN av vad åsiktslägren tycker handlar det ju framför allt om hur kyrkan ska behandla sina medlemmar. De som lever inför Guds ansikte. Glasögonprydda. Sporttokiga. Belästa. Homosexuella. Vem sätter gränsen för vem som duger som fullvärdig i kyrkan utom kyrkan själv? Här räcker varken argumentet "ja, därför att de andra nordiska kyrkorna gör det" eller "nej, därför att det kan bli samarbetsvärdigheter med andra lutherska kyrkor i världen". Beslutet fattas på hemmaplan, här bland dem som ser kyrkan som sitt hem – och för dem som vill se det som sitt fullvärdiga hem och behandlas som fullvärdiga. Ryms alla med?

May Wikström är chefredaktör för Kyrkpressen.

"Nöjer man sig med att själv få handla som ens samvete bjuder en?"

PIA MARTILA jobbar på Brotts- offerjouren i Helsingfors. Kontoret finns i Böle.

KYRKPRESSEN REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör
May Wikström
tfn 040 153 0313
may.wikstrom@kyrkpressen.fi

Redaktionen i Helsingfors
Sandvikskajen 13
00180 Helsingfors
tfn (09) 612 615 49/
040 831 6545
redaktionen@kyrkpressen.fi
Redaktionen i Österbotten
Norrmalmsgatan 21 A,

68600 Jakobstad
tfn 040 831 3599

Redaktörer e-post:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ulrika Hansson
tfn 040 831 6322
Christa Mickelsson
tfn 040 831 6788
Johan Sandberg
(Österbotten)
tfn 040 831 3599
Nicklas Storbjörk
040 831 6545

Sofia Torvalds
tfn 040 831 6748
Webbredaktör:
webred@kyrkpressen.fi
Layout: Malin Aho
tfn 040 831 6902

Utgivare: Fontana Media Ab
Bank: Danske Bank
IBAN: FI34 80001301 158540
BIC: DABAFIHH

Parabild: Christa Mickelsson

Tryck: Botnia Print, Karleby

ADRESSÄNDRING

Kyrkpressen är en gåva till dig från din församling!

I regel uppdateras din adress också i Kyrkpressens adressregister när du gör en flyttanmälan. I annat fall, vänligen kontakta **din församling**. Om du beställer Kyrkpressen privat kontaktar du oss: prenumeration@kyrkpressen.fi.

KYRKPRESSEN ANNONS

Annonseredaktör:
Erika Rönngård
tfn 040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonser:
Färg 2,05 €/spmm
Svart-vit 1,65 €/spmm
+ Moms 24%

Radannonser:
4,50 €/rad inkl. moms.
Familjeannonser:
1 €/spmm inkl. moms.

Lämna in din annons på kyrkpressen.fi helt utan extra kostnad.
För familje- och radannonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift.

Annonssdeadline torsdagar klockan 12 veckan före utgivning.

Annonsförsäljning:
fornamn.efternamn@kyrkpressen.fi

Ludvig Andersson,
tfn 044 050 3020,

Jonny Åstrand,
tfn (06) 347 0608,
eller 0500 924 528,
fax (06) 347 1018

Prenumerationspriser:
Finland & Norden 65 €
Utlandet 84 €

ISSN 0356-1275

PROFILER: PIA MARTTILA

”Mitt jobb är att vara stark när någon annan inte är det.”

Ett fall är ett för mycket

Det går inte att peka ut något typiskt offer för människohandel i Finland. En del av dem som Pia Marttila hjälper klarar inte av att gå till affären på egen hand, andra lever rätt normala liv.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Fördom 1: Offer för människohandel ser ut på ett visst sätt.

– Personer som är utsatta för människohandel kan se ut på många olika sätt. De är i olika åldrar. Det många associerar till när de hör ordet människohandel är unga kvinnor som tvingats till prostitution. Men av våra klienter är lite över hälften män som tvingats till arbete, många av dem i restauranger.

Det säger **Pia Marttila**, samordnare för stödinsatser vid Brottsofferjouren. Hon har jobbat på organisationen i två år och har bland annat utbildning, påverkansarbete och klientarbete på sitt bord.

Fördom 2: Situationen är alltid värst i huvudstadsregionen.

– En del tänker sig att det bara är i Helsingforstrakten som människor utsätts för människohandel. Men under åren har vi till exempel sett många fall i Vasatrakten. Det kan i och för sig också bero på att de är bra på att upptäcka fall där. Vår organisation har trettio kontor runt om i Finland.

Det finns ett statligt hjälpsystem för offer för människohandel, till vilket Brottsofferjouren, där Marttila jobbar, är ett komplement.

– De som kommer till oss kan ha hittat hit själva eller hört om oss via någon bekant. Ibland kommer de via andra organisationer eller till exempel via församlingar som tar kontakt. Polisen kan också styra vissa fall till oss. Ibland vill personen i fråga inte vara i kontakt med myndigheterna, kanske på grund

av rädsla att bli utvisad ur landet. Då kan det kännas bättre att söka sig till en organisation.

Hjälpen räcker inte till

Liksom det inte finns något typiskt offer för människohandel i Finland finns det ingen typisk arbetsdag för Pia Marttila.

– Jag reser mycket inom landet, men en stor del av tiden är jag också i direktkontakt med våra klienter.

Klienternas behov ser väldigt olika ut.

– En del är utlänningar som bott i Finland länge, men som varit helt isolerade på grund av att de jobbat 17 timmar om dagen och inte haft tid för något annat. En del av dem kan varken finska eller engelska och kan behöva hjälp med att gå till affären eller med att öppna ett bankkonto.

Andra klarar sig i vardagen och behöver närmast hjälp och stöd i brottprocesser och någon som följer med på rättegångar.

– En tredje grupp kan vara finländare eller människor från något annat land som psykiskt mår väldigt dåligt. I de fallen jobbar vi tillsammans med socialen för att tillsammans försöka se hur vi kan hjälpa.

Pia Marttila berättar att det är många pusselbitar som ska falla på plats för att ett offer för människohandel ska komma på fötter igen.

– Det som överraskat mig är hur pass ofta det händer att en klient inte får den hjälp som hen skulle behöva. Det be-

ror inte på att personerna i hjälpsystemet inte sköter sitt jobb. De gör vad de kan med de medel de har.

Ett exempel: Även om alla anser att det handlar om ett människorättsfall kan det hända att polisen inte har tillräckligt med bevis.

– Då kan de inte föra saken vidare som människohandel, vilket betyder att personen i fråga inte kan få statlig hjälp längre. Så finns det också klienter som inte får stanna i Finland. Dem vet vi inte hur det går för.

Pia Marttila önskar ofta att hon kunde göra mer för sina klienter. Hon försöker ändå att inte ta in deras motgångar på ett personligt plan.

– Om man är en människa som gör ett personligt problem av andras problem, då kan man nog inte jobba med det jag gör. Mitt jobb är att vara stark när någon annan inte är det. Annars kan jag inte hjälpa dem.

Det bästa med jobbet är när en klient som haft det väldigt svårt börjar må bättre och kan börja leva ett normalt liv.

– Överhudsudtaget är jag tacksam över att jag får jobba med de här människorna. Många av dem är underbara människor som helt enkelt haft ett svårt liv. Få av dem vill vara offer. Ibland behandlar andra dem som om det att de är eller varit offer för människohandel är det enda som definierar dem. Men de är helt vanliga människor, med drömmar, talanger och intressen.

GA-pengar

Brottsofferjouren är en av de organisationer som insamlingen Gemensamt Ansvar stöder i år.

– Vårt grundarbete finansieras av justitieministeriet, och det sociala utvecklingsjobbet finansieras av social- och hälsoorganisationernas understödscentral STEA. Tack vare de tilläggsmedel som styrs till oss via GA-insamlingen kan vi göra mer innovativa

saker, sådant vi inte har möjlighet att göra med statliga medel. Det blir kanske möjligt för oss att ordna uppsökande verksamhet, något vi i vanliga fall inte gör.

I samband med GA-insamlingen har Pia Marttila besökt många församlingar och utbildat de anställda i frågor som handlar om människohandel.

– De som jobbar med diakoni i församlingarna kommer i kontakt med människor i svåra situationer. Det händer ibland att församlingsanställda ringer mig med misstankar om människohandel en månad efter att jag besökt dem.

Några särskilda indikatorer för när man ska vara på sin vakt vill Pia Marttila inte ge.

– Om man gör det kan det leda till att människor bara letar efter vissa saker och missar andra. Människohandel är det i vilken situation som helst där en människa tvingas eller pressas att göra något, eller blir exploaterad genom tvång eller press.

PIA MARTTILA

JOBBAR MED MÄNNISKOHANDELSOFFER I FINLAND, HAR TIDIGARE JOBBAT MED SAMMA SAK I BLAND ANNAT THAILAND OCH ARGENTINA.

FÖDD I SVERIGE, UPPVUXEN BÅDE I SVERIGE OCH FINLAND. HAR GÅTT DELAR AV GRUNDSKOLAN I SVENSKA PRIVATSKOLAN I ULEÅBORG.

PLANERAR SIN BRÖLLOPSFEST, SOM SKA HÅLLAS PÅ EN STRAND I GUATEMALA NÄSTA ÅR.

Tre sökande till kaplanstjänst

KYRKSLÄTT. Kaplanstjänsten i Kyrksläotts svenska församling har inom utsatt ansökningstid sökts av tre personer.

De som sökt tjänsten är pastor **Peter Blumenthal**, församlingspastor i Matteus församling, **Helena Rönnberg** samt församlingspastorn i Lovisa svenska församling **Eva-Lotta Blom**, meddelar

domkapitlet i Borgå stift. Tjänsteförhållandet för kaplanen i Kyrksläotts svenska församling **Aino-Karin Lovén** upphör på egen begäran från och med juli i år.

Medlemmarna väljer herde i Åbo

KYRKOHERDEVAL. I det kommande kyrkoherdevalet i Åbo svenska församling är det medlemmarna i församlingen som får utse nästa kyrkoherde.

– Vi var rörande överens om att församlingsmedlemmarna ska aktiveras, säger **Petra Lindblad**, församlingsrådets medlem, till Åbo Underrättelser.

Tjänsten förklaras ledig

i mars och den nuvarande kyrkoherden **Nalle Öhman** går i pension den 1 december. T.f. kyrkoherden **Mia Bäck** säger till ÅU att hon fortsättningsvis inte bestämt sig för om hon ställer upp i valet eller inte.

Johan Terho till samfälligheten

HELSINGFORS. Gemensamma kyrkorådet i Helsingfors har valt församlingspastor **Johan Terho** till en av de svenska tjänsterna på Helsingfors kyrkliga samfällighet.

Terho kommer att fungera som sakkunnig för vuxenarbete och verksamhetsledare för Samtals-

tjänst på samfälligheten.

För närvarande är Terho präst i Johannes församling i Helsingfors och kommer att börja i sina nya uppgifter från och med den 6 mars i år. Han kommer från Grankulla, har studerat teologi i Åbo och prästvigdes i Borgå domkyrka i oktober 2013.

ÅLÄNNINGARNA I stiftsfullmäktige, Bror Gammals och Christian Beijar blir också medlemmar i den nya nämnden.

Åland får ny nämnd i stiftet

ÅLAND. En ny nämnd ska förbättra kontakten mellan Åland och kyrkan på fastlandet.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Borgå stifts nämnd för åländska ärenden godkändes av stiftsfullmäktige som samlades i Karleby senaste vecka.

– Vi vill ha en klar kommunikation med domkapitlet och riket. Det handlar inte om att vi vill lämna Borgå stift eller bilda en egen kyrka, sade **Christian Beijar**, en av initiativtagarna.

Biskop **Björn Vikström** och domkapitlet hade hellre sett ett mera fritt tillsett organ för informationsutbyte.

– Domkapitlet anser att vi inte ska skapa en parallellorganisation om vi inte måste. Vi tycker att prosteriföreningen skulle kunna fungera som det här organet, sade Vikström.

Men när de tilltänkta medlemmarna i nämnden samlades första gången i september var ålänningarna tydliga med att de inte är nöjda med en fri lösning.

– De såg en risk i att en sådan grupp sammankallas bara när biskopen känner för att göra det, sade Vikström.

– På Åland är vi helt eniga om att vi vill ha en nämndstatus, sade Beijar.

Ingen som uttalade sig i stiftsfullmäktige ifrågasatte nämnden.

Nämnden är ett samarbetsorgan, inget beslutandeorgan. Nämndens mandat tar slut samtidigt som stiftsfullmäktiges. Därefter ska nämnden utvärderas.

Enligt biskopen finns det en viss spänning mellan den åländska självstyrelselagstiftningen och kyrkolagen.

– På Åland upplever man att det finns en okunskap på fastlandet om de villkor och ramar som självstyrelselagstiftningen ger.

Biskopen är ordförande för näm-

den. Medlemmar är kontraktsprosten på Åland, de åländska ombuden i kyrkomötet och stiftsfullmäktige och deras första ersättare, samt en åländsk präst.

Den nuvarande nämnden sitter till slutet av april 2020 och består av biskop **Björn Vikström**, **Mårten Anders-**

son, Bror Gammals, Harry Jansson och **Christian Beijar**. Den åländska prästmedlemmen utses senare av domkapitlet på förslag av de åländska prästerna.

Förutom kommunikationen ska nämnden också stöda församlingarnas utveckling, främja det kyrkliga arbetet på Åland samt föra dialog med självstyrelsemyndigheterna.

På Åland har man jobbat med nämnden sedan 2012 då några kyrkofullmäktigeordförande tog initiativ till den. En arbetsgrupp för att utveckla orga-

”Vi får ett organ där vi kan diskutera med representanter för domkapitlet.”
Christian Beijar

net tillsattes av landskapsregeringen.

– Initiativgruppen utgick bland annat från en större åländsk beslutanderätt när det gäller förvaltningsärenden om tillsättandet av olika tjänster. Istället blev det ett informationsorgan. Sen får man se hur det blir i framtiden, säger Beijar.

Trots att nämnden inte får någon beslutanderätt är han nöjd med slutsultatet.

– Jag är jättenöjd, säger han. Det är viktigare att vi har en fortsatt god dialog med Borgå stift.

Nya kyrkoherdar kan få hjälp av mentorer

REKRYTERING. Domkapitlet ska utarbeta ett handlingsprogram för att rekrytera behöriga kyrkoherdar. Mentorer kan vara en dellösning.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Stiftsfullmäktige beslöt sända initiativet från Vasa svenska församling om svårigheten att rekrytera behöriga kyrkoherdar till domkapitlet.

Problemet är att prästerna i stiftet drar sig för att söka kyrkoherdetjänster. I sitt initiativ frågar sig Vasa svenska församling bland annat om man kunde förändra tjänsternas innehåll för att göra dem mer attraktiva. Bland annat nämns det i initiativet att det kunde skapas administrativa tjänster som församlingsdirektörer.

Domkapitlet kan redan sitta inne med en dellösning på problemet. Stiftsdekan **Magnus Riska** har sett på ett handlingsprogram i Tammerfors stift.

– Där får nyanställda ledare i församlingarna en mentor. Det är en modell vi

”På trettioalet fick kyrkoherden dubbelt mera lön än kaplanen.”
Sixten Ekstrand

bör hålla i minnet, sade Riska.

I stiftsfullmäktige diskuterades bland annat kyrkoherdarnas löner och möjligheten att införa en administrativ tjänst som församlingsdirektör.

Sixten Ekstrand såg några knäckfrågor i sammanhanget: Stiftet behöver 60 kyrkoherdar och Svenskfinland är en liten rekryteringsbas för så många.

– Sedan handlar det om löneutvecklingen. På trettioalet fick kyrkoherden dubbelt mera lön än kaplanen, sade Ekstrand.

Monica Heikel-Nyberg påpekade att det är svårt att motivera att den svenska kyrkoherden i en samfällighet ska få högre lön. På finskt håll är det vanligt med 15-20 sökande per ledig tjänst.

– På finskt håll ses församlingarna som en gåva till kyrkoherden.

Kristian Sjöbacka tilltalas av modellen med församlingsdirektör.

– Jag kan tänka mig att det finns många som inte är präster men som gärna skulle administrera en församling.

Heikel-Nyberg tror däremot att modellen skapar konflikter.

– Församlingsdirektörens uppdrag blir att hålla i pengarna medan kyrkoherden ska se till innehållet, sade Heikel-Nyberg.

Fakultetskaplan behövs i Åbo

Mia Bäck efterlyste en fakultetskaplan för teologistuderandena i Åbo.

– Hittills har en präst från Åbo svenska församling skött uppdraget men nu har församlingen inte längre kapacitet för det. Svaret har varit att domkapitlet inte har pengar. Men med tanke på kyrkans framtid skulle den behövas, sade hon.

Också i det här fallet kan domkapitlet sitta inne med ett svar. Medan notarie **Clas Abrahamsson** presenterade bokslutet för 2016 och utvecklingen för kapitlets fonder såg han en möjlighet:

– Vi har en fond med ett kapital på en halv miljon euro som vi kan använda ganska fritt för verksamheten i Borgå stift. På tolv år har vi inte använt en enda cent ur den här fonden. Här kunde vi fundera på att aktivera fonden för en fakultetskaplan.

Församlingar ritas om i öst

LOVISANEJDEN. Hur kommer ortens församlingar att se ut i framtiden? Frågan samlade ett nittiototal nyfikna och lite oroliga ordsbor i Lovisa i veckan.

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Lovisanejdens kyrkliga samfällighet har satts under luppen av domkapitlen i Borgå och Helsingfors. Bägge har på var sitt håll kommit till samma utredningsresultat för samfällighetens sju församlingar, två finska och fem svenska. Lösningen är två nya församlingar för hela området. Modellen och processen förklarades på ett tvåspråkigt infomöte i Lovisa kyrka förra veckan. Upps slutningen var stor, folk hade kommit till kyrkan från alla inblandade församlingar.

– Vår kommunsammanslagning ligger inte så långt bort, och den har inverkat på vår vardag på ett sätt som känts av bland invånarna. Men det är

”Det handlar om vad kyrkan i våra trakter ska vara på 2020-talet.”

Kyrkoherde Seppo Apajalahti

skillnad: kommunen levererar tjänster, församlingen förverkligar det kristna livet. Det här handlar om hur vi ska göra detta och vad kyrkan i våra trakter ska vara på 2020-talet, inledde **Seppo Apajalahti**, kyrkoherden i Lovisa finska församling.

Vem väljer herden?

Modellen innebär att de gamla församlingarna upplöses och enligt notarie **Clas Abrahamsson** att de två nya församlingarna börjar ”från rent bord”. En fråga gällde vem som ska att leda församlingarna.

– Kyrkoherden utses av kyrkostyrelsen bland någon av de nuvarande kyrkoherderna, berättade Abrahamsson. Däremot kunde han inte säga hur prioriteringen kommer att ske.

– Kan inte kyrkoherden utses intermistiskt, så får den nya församling-

en senare välja? undrade **Thomas Rosenberg**, som var en av dem som bänkat sig i kyrkan.

Det blev också klart att inbesparingarna till en början blir små. Alla ordinarie anställda behåller sina jobb och de kyrkoherdar som blir kaplaner i den nya församlingen behåller sin lön. Vinsten är en större flexibilitet och en mindre sårbar medarbetarskara, något som anställda på plats uttryckte som positivt. Medlemmarna delas upp på språklig grund. I de tvåspråkiga församlingarna förs medlemmarna i regel till en finsk eller svensk församling enligt modersmål, om de inte begär annat.

Namnfrågan utmanar. I en bygd där Mikael Agricola verkat finns det möjligheter att hitta något annat än ”Lovisanejdens svenska församling”. Sökandet har redan börjat. **Mia Aitokari**, ordförande för gemensamma kyrkofullmäktige, delade ut namnförslagslappar till åhörarna i kyrkan.

Siktar på 2019

Den 7 och 8 mars fattar domkapitlen förmella beslut om att ta initiativ till strukturförändringen. Därefter får församlingsråden och gemensamma fullmäktige en och en halv månads betänketid.

I maj behandlar domkapitlen frågan och fattar beslut om att sända ärendet till kyrkostyrelsen. Dess beslut om ny struktur kan troligen fattas först i höst.

– Målet är att förändringen skulle träda i kraft 1.1. 2019. Det ger församlingarna ett drygt år att bygga upp den nya församlingen. Att det blir församlingsval innan dess betyder att församlingarna kan välja förtroendevalda direkt till den nya församlingen, sa Abrahamsson.

Planeringen av respektive församling sker i särskilda organisationskommissioner som utses av domkapitlen på förslag av församlingarna.

VILKA BERÖRS?

- **Lovisanejdens kyrkliga** samfällighets församlingar
- **Församlingarna** är Lovisa svenska, Lapträsk svenska, Liljendal, Pernå, Strömfors samt Loviisan suomalainen och Lapinjärven suomalainen srk.

ETT INITIATIV om att samkönade par ska kunna vigas i kyrkan behandlas i kyrkomötet i maj. Bilden är tagen på kyrkomötet i november 2016. FOTO: ARKIV/CHRISTA MICKELSSON

Förslag: vig också samkönade par

ÄKTENSKAP. Femton kyrkomötesombud, av vilka tre är från Borgå stift, har undertecknat ett initiativ till kyrkomötet som strävar till att möjliggöra kyrklig vigsel för par av samma kön.

TEXT: JOHAN SANDBERG

– Med initiativet eftersträvar vi att hålla ihop de olika synsätten i kyrkan, säger **Bo-Göran Åstrand**, en av undertecknarna.

Han understryker att det för honom är viktigt att bekräfta de kyrkligt aktiva homosexuella, men också att trygga livs- och verksamhetsutrymmet i kyrkan för de grupper som inte kan omfatta att homosexuella vigs.

– Kyrkan har inte råd att förlora de så kallade konservativa.

Initiativtagarna föreslår att kyrklig vigsel till äktenskap skulle möjliggöras också för par av samma kön. Däremot skulle en enskild präst inte vara tvungen att viga par av samma kön ifall en sådan vigsel strider mot prästens syn på äktenskapet.

– Äktenskapssynen får inte bli en splittrande faktor i kyrkan. Bibeln kan tolkas på olika sätt och olika synsätt bör respekteras.

När kyrkomötet röstade för att kvinnor fick prästvigsa skrev man in en kläm som gav motståndarna rätt att få verkasom präster i kyrkan.

– Den klämman var otydlig och gav utrymme för tolkningar. Det misstaget vill vi inte upprepa. Därför vill vi skriva

”Bibeln kan tolkas på olika sätt och olika synsätt bör respekteras.”

in rätten att få verka i kyrkan trots att man har en annan åsikt i äktenskapsfrågan i lagen.

Biskopsmötet utreder som bäst om kyrkan ska avsäga sig vigselrätten.

– Vi tycker inte att kyrkan ska avsäga sig vigselrätten, säger Åstrand. Det löser inte problemet med vem som ska välsigna äktenskapen. Det blir tydligare så här.

I Norge har en liknande praxis nyligen tagits i bruk inom den lutherska kyrkan.

– Där röstade flera ombud som var emot en utvidgad vigselrätt för förändringen, eftersom det gav dem lagstadgad rätt att få verka i kyrkan.

De tre ombuden från Borgå stift som undertecknat initiativet är **Rolf Steffansson** (Borgå), **Åsa A. Westerlund** (Karis) och **Bo-Göran Åstrand** (Jakobstad). De övriga är **Jukka Hautala** (Ylivieska), **Markku Orsila** (Seinäjoke), **Aulikki Mäkinen** (Kuopio), **Olli-Pekka Silfverhuth** (Birkala), **Marjatta Pulkkinen** (Kiuruvesi), **Jukka Harvala** (Ylivieska), **Maria Kaisa Aula** (Viitasaari), **Tiina Reinikainen** (Joensuu), **Mirjami Mäntymaa** (Lappo), **Elina Karttunen** (Tammerfors), **Juha Tanska** (Fredrikshamn) och **Kari Aakula** (Orivesi). De representerar Uleåborgs, Lappo, Kuopio, Tammerfors och S:t Michels stift.

Initiativet gör att äktenskapsfrågan kommer att tas upp till remissdiskussion vid kyrkomötet, kyrkans högsta beslutande organ, i maj i stället för i höst när biskopsmötets utredning är klar.

Eutanasi stöds av få läkare

ENKÄT. Motståndet mot eutanasi är starkare bland de läkare som skött om döende patienter.

TEXT: JOHAN SANDBERG

Endast var sjätte läkare som arbetar med döende patienter är positivt inställda till eutanasi. Det framkommer i den un-

dersökning läkarförbundet låtit göra i januari.

Av de 290 läkare som svarade på undersökningen har så gott som alla skött döende patienter i mer än fem år. Enligt läkarförbundet är motståndet mot eutanasi starkare bland dem än hos läkarkåren i allmänhet.

En undersökning för några år sedan visade att hälften av

landets läkare är för eutanasi.

Motståndarna bland läkarna befarar att attityden i samhället förändras om man tillåter etuanasi.

Undersökningar visar att majoriteten av finländarna och riksdagsmännen är för eutanasi.

Läkarförbundet har motsatt sig eutanasi i flera olika sammanhang.

TVÅ DOMKAPITEL förklarade planerna för intresserade församlingsbor i Lovisatrakten. Ritva Saario är lagfaren assessor i Helsingfors, Clas Abrahamsson notarie i Borgå domkapitel. I bänken Lovisaherden Karl af Hällström.

Hans team snickrar ihop säng

HANGÖ. Om planerna går vägen får Evangeliska folkhögskolan i Hangö ett konferenscenter inom några år. – Vi tänker om och gör nytt, men vill att folkhögskoleandan lever kvar, säger enhetschefen Mikael Nylund.

TEXT OCH FOTO: CHRISTA MICKELSSON

Inne i kyrksalen i folkhögskolans huvudbyggnad på Esplanaden 61 står ett tiotal sänggavlar lutade mot de gamla träpelarna.

– De här har vi snickrat ihop och de ska placeras i de nyrenoverade hotellrummen i gästhuset, berättar Mikael Nylund, enhetschef för Evangeliska folkhögskolan i Hangö.

Mycket har hänt sedan Kyrkpressen senast besökte folkhögskolan. Då hade det samarbetsprojekt med kommunen, där folkhögskolan sysselsätter och rehabiliterar långtidsarbetslösa, precis kört igång. Nu har projektet redan några år på nacken och till de senare byggprojekten för de långtidsarbetslösa hör bland annat just sänggavlarna.

Det är inte lätt att driva en folkhögskola i dagens läge. Skolan i Hangö har aktivt sökt efter nya verksamhetsmöjligheter. Några av satsningarna är en lunchrestaurang, en medialinje och samarbete med yrkesskolorna Luksia och Axxell för att hjälpa elever som avbrutit yrkesstudierna att bli klara med sin examen. För tillfället hyr också ett daghem in sig en av skolans lokaler.

– Det här är verksamhet som lever vidare i folkhögskolans anda; att unga får växa till sig och utvecklas.

Hangö hör till de städer där andelen unga som inte får någon annan utbildning är grundskola är högst i hela landet, för två år sedan var siffran 30 procent.

– För många unga kan vi vara en alternativ väg in i en utbildning eller ut ur en utbildning med pappren i handen. Elever som avbrutit sina studier, för vilka traditionell undervisning i yrkesskola inte har visat sig fungera, kan här få intyg på det de lärt sig. Det kan till exempel gälla elever som går kocklinje eller byggnadslinje, för vilka steget att återvända till vanlig yrkesskola och skolbänk är för stort men som kan slutföra sin utbildning på det här sättet.

Kyrksalen görs om

Stora förändringar är också på gång när det gäller fastigheterna. Delar av den gamla skolbyggnaden i trä har fått sig en rejäl omgång men det finns mycket kvar att göra. Planen nu är att riva den flygel som fått en fuktskada och göra skolhuset till ett konferenscenter.

– Vi har redan haft ett första möte med arkitekten. Vi vill skapa moderna mötesrum som både kan hyras ut,

till exempel till församlingar och företag, men också användas för folkhögskolans eget bruk.

Den stora kyrksalen på andra våningen planeras bli den största mötesalen.

– Förändringen i kyrksalen blir egentligen inte så stor. Vi bevarar altartavlan, men kommer troligen att placera en stor vit motoriserad videokanonduk i taket, som man kan fälla ner framför altartavlan om man vill att rummet ska vara mer neutralt. Vi vill utvidga möjligheterna till mångsidig användning, men hoppas också att församlingar och andra kristna grupper ska kunna komma hit för församlingsdagar och -helger.

Lunchrestaurangen och kanslifunktionerna, som nu finns i den låga matsalsbyggnaden på området, flyttar till huvudbyggnaden om allt går som planerat.

– Planen är att riva den gamla elslukande matsalsbyggnaden och bygga ett seniorboende. Här är vi inte bara ute efter att skapa affärsverksamhet. Vi vill bära vårt sociala ansvar och skapa en social mötesplats för seniorer. Vi vill också stå för ekologiska värderingar när vi bygger.

Inkomsterna från det planerade seniorboendet ska finansiera det moderna konferenscentret. Stadsplanen är godkänd och nästa steg är att anmäla om bygglov. Det låter bra, men det finns ett krus.

– Vi har ett klassiskt höna och äggproblem. Vi måste ha konferenscentret klart för att kunna flytta verksamheten från matsalsbyggnaden. Men pengarna får vi först efter att vi rivit den och byggt seniorboendet, alternativt sålt byggrättigheterna, säger Mikael Nylund och konstaterar att det gäller att vara god kompis med banken framöver.

Ekonomi en utmaning

I tider när alla folkhögskolor kämpar med finansieringen hoppas Mikael Nylund att framtidsplanerna realiseras och att folkhögskolan blir en mångsidig helhet där de olika delarna bär varandra.

Folkhögskolan i Hangö är inte en fristående skola utan delar ekonomi med Evangeliska folkhögskolan i Vasa, Efö.

– Hangö campus är inte helt självbärande, men på god väg att bli det. Ekonomi är utmanande, men ut-

FLYGELN TILL huvudbyggnaden är fuktskadad och ska rivas.

FASTAN INLEDS

Fastan börjar på askonsdag

Snart är våren här, och med våren kommer påsken – och fastan. I kristen tradition är påsken årets största fest, och tiden före påsk inleds årets största fasta. Den börjar 40 dagar före påsk och avslutas

på påskafton. I år infaller askonsdagen, den dag som inleder fastan, den första mars. I många kyrkor firas askonsdagsmässan – kolla in församlingsannonseringen i denna tidning för att hitta en mässa nära dig.

Att fasta behöver inte betyda att du skär ner på ditt matintag. Fastan kan

UNDER FASTAN får livet bli lite enklare och långsammare.

innebära att du avstår från något som du själv tycker att du mår bra av att avstå, till exempel tv-tittande, godis, alkohol, Facebook, shopping, skvaller eller något annat.

Fastan handlar om att eftersträva en sinnesförändring och att fokusera på det som är viktigt. Livet

får bli lite enklare och långsammare, så att du får tid att be, läsa Bibeln eller göra något gott. Fastan anses också vara ett redskap i den andliga kampen mot det onda.

Ekofasta-kampanjen är kyrkans, Marthaförbundets och Changemakers gemensamma kampanj

som vill motverka klimatförändringen och samtidigt påminna oss om faste-traditionen. Årets tema är återanvändning, det vill säga att byta, dela, fixa och reparera i stället för att köpa nytt.

Läs mer på:
www.ekopaasto.fi/svenska

gavlar i kyrksalen

DE SÄNGGAVLAR som teamet med långtidsarbetslösa jobbat med står i kyrksalen i Hangö folkhögskolas huvudbyggnad. Kyrksalen ska med stor sannolikhet göras om och bli mötesrum.

vecklingen är försiktigt positiv, säger Nylund. Vi bollar med många stora bitar och allt framskrider inte alltid så snabbt som vi skulle önska, men målet är att bygga en framtida folkhögskola som ser lite annorlunda ut än den traditionella skolan.

För tillfället är den enda vanliga folkhögskolekursen på skolan en vävkurs.

– Men tanken framöver är att ock-

så kunna ordna folkhögskolekurser i det nya konferenscentret. Med bred verksamhet och en ekonomi som är under kontroll tror vi att det är lättare att också ordna mindre folkhögskolekurser, vars enda utgift för skolan är lärarens lön.

Inhysa papperslösa

Ett av de nyare samarbetsprojekten med kommunen är de diskussioner som

”Under den tid jag arbetat med de här människorna har det blivit extra tydligt för mig att hur det går för oss i livet väldigt mycket handlar om den lott vi fått.”

Mikael Nylund

folkhögskolan för med Hangö stad om att inhysa papperslösa.

– Hangö har ungefär 150 asylsökande och de börjar nu få svar på sina asylansökningar. Får de avslag på sina ansökningar förlorar de sina sociala rättigheter, men kommunen ska erbjuda dem något, som ett mål mat om dagen och någonstans att bo. Här förhandlar vi. För kommunen gäller det att bära sitt humanitära ansvar utan att för den skull inge de papperslösa falska förhoppningar om en ljus framtid i Finland.

Olika falla livets lotter

Det är ganska exakt tre år sedan folkhögskolan började ordna rehabilitering för långtidsarbetslösa i samarbete med kommunen. Erfarenheter har varit goda.

– Vi ställer rätt höga krav på dem som börjar här, och tillåter till exempel förseningar på högst 15 minuter och kräver sjukintyg vid sjukdom redan från dag ett. En del av dem som börjar här har någon slags beroendeproblematik i bakgrunden och de behöver tydliga regler och rutiner. Då och då är vi tvungna att bryta kontraktet på grund av att personer inte skött sig, för att markera att den som kommer hit ska mena allvar.

Men resultaten är goda. Bara i år har fyra av de långtidsarbetslösa kommit ut i arbetslivet.

– Många av dem har varit arbetslösa i många år, så för dem är det en väldigt stor sak. Att vi lyckas hjälpa någon är största vinsten för oss. Under den tid jag arbetat med de här människorna har det blivit extra tydligt för mig att hur det går för oss i livet väldigt mycket handlar om den lott vi fått, vilka förutsättningar vi haft.

Det finns också solskenshistorier.

– Vi har en grabb som vi hjälpte att slutföra sina yrkestudier senaste år. En vecka efter att han fick sin examen klar fick han fast anställning på ett av de större företagen här i stan. Hans utsikter och möjligheter utan examen och arbete var inte särskilt goda, så för honom betydde det väldigt mycket.

VÅGA FRÅGA

I skilda världar

JAN-ERIK ”NANNE” NYBERG är familjerådgivare och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Min man har varit arbetslös i snart ett år medan jag själv har ett inspirerande och välbetalt jobb. Det går alltså ingen nöd på oss samtidigt som det känns som om min man tappat allt hopp. Han visar flera tecken på depression. Hur ska vi orka gå vidare som par? Hur kan jag stöda honom?

IDEN komprimerade formuleringen gömmer sig en mångfasetterad dynamik. Min första reaktion är att säga att i en sådan här situation är det klokt att söka hjälp. Och ni behöver något mera handgripligt än en tidningsspalt, kanske en självvårdskontakt eller en serie samtal vid en familjerådgivning på den ort där du bor. Oberoende av om du söker hjälp ensam eller om ni går som par är det till stöd för er relation att tala om hur ni har det tillsammans med någon som har både tillräckliga insikter och tystnadsplikt.

Arbetslöshet är som ett slag på käften. Det bränner till. I en del väcks en kämpe till liv, jag ska besegra arbetslösheten. Andra försöker några gånger, men slås ner av att gång efter annan få negativt besked och passiviserats långsamt.

Det du beskriver låter som en smygande nedstämdhet, håglöshet hos din man. Vi har som sagt olika förmåga att hantera livets käftsmällar. I en parrelation kan dessutom komplicerade och svårhanterliga känslor av skam, otillräcklighet, irritation och avundsjuka vakna till liv. Det känns ju oräddvinst att hon får gå till jobbet när jag inte har någonstans att gå. Eller det känns oräddvinst att han får gå omkring och göra vad han vill medan jag måste komma hem varenda dag trött efter jobbet.

Det ni behöver göra är att kunna prata om hur ni upplever den här situationen, hur den känns innanför skinnen på er båda, men på olika sätt. Det är svårt och därför kan det vara bra att ta hjälp av en utomstående; en familjerådgivare, terapeut eller någon annan som ni båda har förtroende för. När en tredje person är närvarande i ett rum känns mötet mellan er två annorlunda, och ni hör varandra på ett annat sätt. En kris av det här slaget kan utlösa ett frenetiskt behov av att hitta lösningar och vägar ut ur krisen. Det är just därför ni behöver terapeuten. För hen kan hjälpa er att våga vara mitt i krisen. Kommunikationen hjälper er att hitta varandra inne i krisen och se vem den andra är mitt i det som inte går att förändra och påverka.

Det är först när ni börjat föra det samtalet som du kan få svar på hur du kan stöda din man. Och du kanske också märker att du behöver hans stöd. När vi vill stödja varandra utgår vi ofta från våra egna behov, vårt eget sätt att ta emot tröst, eller vad det är vi behöver. Men vi kan inte göra det om vi inte kan kommunicera. Vi behöver släppa in den andra i vår egen känsla, dela våra tankar. När ni kommer så långt är resten ett maratonlopp. Det är inget lätt lopp, men det är fullt möjligt att klara av det. Lycka till!

”Kommunikationen hjälper er att hitta varandra inne i krisen.”

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och editerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet ”FRÅGA”. Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN CHRISTA MICKELSSON

Också jag vill strö billigt godis omkring mig

För en vecka sedan var det bänkskuddardag. Det betyder att det är fjorton år sedan jag själv

åkte omkring på ett lastbilsflak i Nykarleby med svart peruk och kladdig an-

siktsfärg, utklädd till Gene Simmons. Det var en viktig milstolpe, men jag fick aldrig den där euforiska känslan av att det som låg framför mig skulle komma att vara alltigenom underbart. Jag var nog mera ängslig än sprudlande ivrig. Jag var olyckligt

förälskad, såg inte särskilt mycket fram emot att flytta hemifrån och tyckte ärligt talat att det inte var mer än ganska roligt att frysa fingrarna av sig på ett gammalt Volvoflak.

Jag anade inte då att jag inom ett år skulle springa in i mannen i mitt liv på en ga-

ta i Helsingfors, att jag skulle ha fast anställning vid tjugotre och att jag fyra år senare skulle ha två barn och en fet livskris kryddad med kilovis med ångest att försöka hantera mellan lukande blöjor och bebisskrik.

Det sägs att det som inte dödar dig antagligen ger

dig många ohälsosamma försvarsmekanismer och en rätt så svart humor. Det må vara en av världens mest slitna klyschor, men för mig var den sann: Livet känns så mycket mer när det varit mörkt ett tag men ljusnat. Jag är snart trettio tre men det känns som om jag för

första gången i livet (i vältan på nästa kris och medveten om att ingen av oss har några garantier för nästgonting) är redo att kasta mig upp på det där dieseluktande flaket, strö billigt godis omkring mig och ropa: Hej livet, här kommer jag, ge mig allt du har!

LJUDLÖSHET. Tystnad var är du? Du är lika efterlängtnad som svärfångad. Jag söker dig hemma, på retreaten, i spårvagnen. Och jag ger inte upp.

Min jakt på tystnad

TEXT: ULRIKA HANSSON

FOTOMONTAGE: NICKLAS STORBJÖRK

Förut var jag fascinerad av den, på sistone har jag närmast varit besatt av att hitta den, den där största möjliga tystnaden. Redan som barn älskade jag att stiga in i små ögonblick av tystnad. Ett slags pärlor av stillhet som jag försökte samla, så som jag samlade stenar i en glasburk. När jag promenerade i skogen kunde jag stanna upp för att lyssna om det var alldeles, alldeles ... tyst. Men det var det sällan. Det hördes ett svagt brus från husfabriken i närheten, eller en moped som knattrade på avstånd. Men någon gång lyckades det, ett nanoögonblick av ett totalt ingenting.

Jag hade en liknande upplevelse för ett par somrar sedan, på vårt hyrda sommarställe. Vi satt sent ute, barnen hade somnat (en oerhört viktig förutsättning för tystnad). Sjön låg spegelblank. Och plötsligt hälsade den på, den totala tystnaden. Som så många andra nitidsvarelser var jag tvungen att ef-

teråt dela med mig på Facebook. Jag skrev bland annat: "Inte en fågel, inte en bil på avstånd. Inget. Och det gjorde mig häpen och lycklig. Hur kunde jag glömma att livet ska vara så?"

Jag tror inte att jag glömt egentligen. Det är snarare så att jag förtränger att jag älskar och behöver tystnad, för en mer ovanlig gäst i mitt liv finns inte just nu. Och samtidigt vet jag att det är många, många där ute som har det alldeles för tyst. Den självvalda och välkomna tystnaden spelar i en annan liga.

Jag har funderat över varför min tystnadstörst vuxit sig så stark på sistone. Är det för att jag är småbarnsmamma? För att jag känner mig stressad? För att jag bor i stan men är uppväxt på landet? För att jag är sladdbarn och under barndomen blev van vid ett eget tyst rum? Antagligen lite av allt. Och det finns säkert väldigt många som har exakt samma längtan som jag.

"Följ med mig bort till en öde trakt, så att vi får vara ensamma och ni kan vila er lite." (Mark 6:30), sa Jesus till lärjungarna. Det låter alldeles underbart. Jag hade hakat på direkt. Speci-

"Kanske tystnaden är fullkomlig först när vi vet att det bara är vi själva som kan bryta den?"

ellt om jag vetat att barnen har det så trevligt under tiden att de inte hinner sakna mig.

Om jag lyckas hitta den totala tystnaden igen, för en lite längre stund än ett ögonblick, vad tror jag då att ska hända? Kommer jag att hitta en ny inre frid? Eller skulle en längre tystnad kännas tråkig, väcka ångest? Kommer jag att känna en guddomlig närvaro? "Var tyst, så skall jag lära dig vishet." (Job 33:33) Tänk om det faktiskt är så enkelt?

Hemma

För att stjäla en stund tillsammans med bara mina egna tankar brukar jag ibland smyga i väg till sovrummet eller toaletten och ljudlöst stänga dörren om mig. Det fordrar ihärdig träning och en fingertoppskänsla för hur man tvingar trils-kande handtag till tystnad. Men sällan hinner jag mer än stänga dörren innan någon har ett ytterst viktigt och förstas bräds-kande ärende till mig.

Nå, när barnen somnat, tänker jag ... Men det är alltid något som låter, diskmaskiner som surrar, duschar som strilar eller skärmar som mumlar. Och

klart att en relativ tystnad är bättre än ingenting. Men nu råkar jag ha fått dille på absolut tystnad, och det är i det skedet som minsta lilla knäpp i elementet blir störande.

Sovrummet då? Mörkt, natt, svalt - alla förutsättningar finns. Men så är det andetagen från dem som sover nära (en lycka att ha sådana förresten). Och kanske främst av allt känslan av att någon kan vakna när som helst, hosta eller gny i sömnen. Kanske tystnaden är fullkomlig först när vi vet att det bara är vi själva som kan bryta den?

Det sjunger i mina öron

Min farmor, som jag aldrig hann träffa, hade en slags musik i sina öron. Hon emigrerade till New York och bodde i Bronx i många år. När hon flyttat tillbaka till Österbotten på äldre dar brukade hon säga att "hä e så tyst så i sjunger mi i örona". Jag tror jag vet exakt vad hon menade. Vissa gånger jag lyckats fånga tystnaden har det brusat ganska högljutt i mina öron. Är det mitt blodomlopp? Begynnande tinnitus? Eller är det så tystnaden egentligen låter?

Ibussen och spårvagnen har jag också musik i mina öron. Jag lyssnar på lugna, upproriska, muntra eller ledsna låtar. Om jag konstant ska röra mig i ett ljudlandskap kan jag ju lika gärna lyssna till det jag själv väljer, eller det min online-musiktjänst väljer för mig.

Och på något märkligt vis får det mig att uppleva det jag har omkring mig mer intensivt. Husfasaderna blir filmkuliser till tonerna av någon vemodig låt av Old sea brigade, och jag och mina medresenärer blir huvudrollsinnehavarna som alla bär på en unik och sevärd historia. Vi rör oss från betongen i Böle till Sandvikens skeppsdocka, som ligger gul i morgonljuset, och allt är vackert till den rätta musiken.

Vårt hjärta och oljud passar inte ihop. Forskning har visat att antalet hjärtinfarkter ökar av trafikbuller.

Jag är inte alls förvånad. Men kan det vara så att de ljud vi tycker om och själva väljer ger samma goda endorfiner som efterlängtdad tystnad?

Röster från förr

Innan jag somnar hör jag dem – röster-

na som lämnat mig alldeles för tidigt. Jag hör alldeles tydligt min finurliga och kloka svärmor säga: ”Ja noo ha jag venta”, med just det tonfall hon alltid använde när vi äntligen kom ”heim” efter en längre tid borta i stora världen.

Och jag hör min goda vän skratta på sitt karakteristiskt fnissande vis, stillsamt men ändå från tårna. Så där som hon brukade göra strax innan vi skulle till att kramas och strax efter att någon av oss sagt något roligt.

Där är den, närvaron. För att det är tillräckligt tyst.

Retreat

Äntligen. I ett rum med vita väggar och med helgonet Sankt Martin hängande över huvudändan av min säng (han håller ett svärd, men ser fredlig ut) händer det: en längre stund av absolut tystnad. Och allt jag kan tänka är: det här borde vara obligatoriskt. Tystnad i någon form borde stå på vårt schema. Den här gången krävdes det tre tåg och en promenad rakt in i skogen för att hitta det jag sökte. Tystnad som överenskomelse – jag rekommenderar.

Under introduktionen av min endagsretreat talas det mycket om kravlöshet. Retreatledaren säger att vi, efter att vi går in i tystnaden klockan tolv, inte behöver se någon i ögonen om vi inte vill, inte le mot någon om vi inte känner för det. Det känns bra att höra. Inga bordssamtal under lunchen, inget ”Vad jobbar du med?” och ”Tack, tack för den goda maten”. Jag inser att det bland annat är den kravlösheten jag är på jakt efter i tystnaden. Inga pinsamma tystnader som jag ser som min uppgift att babbla bort. Det enda som förväntas av mig är att jag ska hålla vissa tider och hålla mun. Det passar mig utmärkt. Jag slever i mig min ugnsfisk och känner mig nöjd. Jag känner mig också lite buren av den ordlösa gemenskap jag delar med de andra kring bordet.

Andakterna i kapellet är väldigt tysta, om man bortser från våra magar som väsnas i kapp. Kroppen lämnar oss sällan i fred. Den pockar på och gör det högtidliga så mycket mer mänskligt. Bönestekar och matsmältning liksom.

Jag plockar på mig ett par poesisamlingar i retreatgårdens välfyllda bibli-

”Det enda som förväntas av mig är att jag ska hålla vissa tider och hålla mun. Det passar mig utmärkt.”

otek, bläddrar planlöst och läser Viola Renvall: ”Jag öppnade fönstret / och lät tystnaden komma in. / Hon bar en doft av vilda gräs, / en klar ton av längtan, som genomborrade mitt hjärta.” Jag lägger boken till sidan och sover en stund.

Jag tänker inte mer heliga tankar än annars under min korta retreat, men jag tänker egna tankar, ostört. Och faktiskt: jag lyckas ganska bra med att inte tänka någonting alls.

Kapell

Kampens kapell, också kallat tystnadens kapell. Så träffande – min kamp för tystnad. Som en stor badtunna står kapellet mitt i stan, bland människor som har mycket bråttom. Jag slinker in på väg till jobbet. När dörren stängs efter mig blir det samma effekt som när man trycker på tevens mute-knapp. Jag går in i själva kapellet, övervägande byggt i trä och utan fönster. Det känns lite som när man som barn någon gång kröp ner i en stor låda av kartong och kände sig helt skyddad för världen.

Jag sitter en stund och beundrar arkitekturen. Och det är ganska tyst ett tag, bara lite prassel från vinterjackor och ett dovt ljud från spårvagnsskenorna utanför. Sedan börjar de förbereda morgonens andakt i entrén och de högljudda rösterna tränger sig in alltför tydligt. Man kan väl inte hyscha åt personalen i Kampens kapell, tänker jag.

Men jag tänker också att trosutövning är väl lämpat för det här med tystnad. Alla andakter, missionsstugor, bönegrupper, vesprar och meditationer; de signalerar att här är vi inte rädda för att stilla oss, bli betänksamma och vördnadsfulla.

Någon dag senare, i en söndagsmessa som är allt annat än tyst, i stället glad och bullrig, säger han som predikar att vår längtan efter Gud kanske säger mer om oss än det vi faktiskt vet om Gud. Det tilltalar mig. Min längtan mår ganska bra, det är sämre ställt med tid och motivation och att komma till skott.

Min längtan säger kanske mer ... tänker jag där jag skramlar fram i spårvagnen och plockar fram mina hörlurar ur fickan.

Resten är tystnad

Häromdagen läste jag den strålande formuleringen från slutscenen i Shakespears Hamlet: ”The rest is silence”, ”Vad övrigt är, är tystnad”. Det blir ju en perfekt avslutning på min text om tystnad, tänker jag. Men sedan inser jag att det kan bli forcerat. Det övriga kommer att vara allt annat än tyst. Det kommer att sucka, prassla, brumma, kurra och ropa, precis lika mycket som det alltid gjort.

Men jag tänker fortsätta plocka dem, mina pärlor av tystnad.

RELIGIONSHISTORIA. Ser vi religionernas historia ur ett evolutionspsykologiskt perspektiv så finns det hopp för att vi i framtiden kan leva i fred med varandra, skriver Robert Wright.

Historien visar att religioner kan samsas

TEXT: TOMAS VON MARTENS

I sin bok *Och människan skapade Gud* beskriver journalisten och författaren Robert Wright religionernas uppkomst ur ett evolutionspsykologiskt perspektiv. Att beskriva religion på det sättet utesluter inte ett religiöst synsätt, säger Wright som själv är agnostiker och inte vill ta ställning till om Gud finns. Han har för litet kunskap för att uttala sig om den saken, skriver han i bokens förord. Wright berättar att han vuxit upp som troende baptist och som nio-åring gett sitt liv till Jesus. I dag är han en ansedd populärvetenskaplig författare som bland annat nominerats för Pulitzerpriset och en av hans böcker har stoltserat på nyhetsmagasinet *Times* paradsida.

Hans bok *Och människan skapade Gud* genomsyras av en relativt positiv syn på tro och religion. Det är anmärkningsvärt eftersom boken på svenska publicerats av förlaget Fri Tanke, förbundet Humanisternas förlag som i Sverige är känt för sin nästan militanta ateistiska hållning.

Gudarna föds

Wright beskriver hur gudarna uppstod i jägar-samlar-samhällena som en sorts förlängning av naturens krafter. För den primitiva människan var allting i naturen besjälade och uttryck för olika andars eller gudars medvetna nycker. För

vilden var gudarna lika nyckfulla som människorna, ibland goda och ibland onda, medan gud i dagens monoteistiska religioner, som judendom, kristendom och islam, är godheten personifierad. Så länge det fanns många gudar fanns inte heller något teodicéproblem, det vill säga hur man ska kunna se Gud som god när världen ser ut som den gör. Men Wright visar att också i de monoteistiska religionernas heliga skrifter hittar man gudsbilder där både ondska och godhet kommer från samma källa.

Vi har inte några säkra kunskaper om de äldsta religionerna, eftersom de första religionerna beskrivs först i de kulturer där människan redan hade ett skriftspråk. Dessutom är det svårt att tala om religion som ett fenomen för sig eftersom de religiösa föreställningarna var något som alla omfattade. Världsbilden var inte som i dag uppdelad i en religiös och en sekulär förståelse.

Allt som hände i samhället avspeglade sig i folkens religiösa föreställningar. Vill man riktigt förenkla, säger Wright, så kan de teologiska föreställningarna i de förmoderna samhällena förklaras som uttryck för den tidens politik och ekonomi. Men i takt med att samhällena blev alltmer komplicerade blev också relationen mellan religiösa föreställningar och deras samhälleliga motsvarigheter mindre entydig. Det går helt enkelt inte entydigt att

säga om det som hände i ett samhälle gett upphov till en viss typ av teologiska föreställningar, eller om teologiska föreställningar använts för att styra och påverka samhällsutvecklingen.

Erövrade folks gudar respekterades

De äldsta formerna av religiösa föreställningar var polyteistiska, det vill säga att världen styrdes av en mångfald av andar och gudaväsen, en sorts religiöst kaos. I mera civiliserade samhällen uppstod så småningom en ny form av gudatro som kallas monolatri. Det innebar att man betraktade en av gudarna som mera viktig än övriga. Gudarna och gudinnorna fick släkträd och familjrelationer. Ibland avspeglade gudarnas yrken och familjetråd exakt de rådande förhållandena i ett hövdingadöme. Det fanns kockarnas gud, tjänarnas gud och soldaternas gud och så vidare.

I den här fasen av civilisationernas utveckling kommer vi till ett skede ur vilket Wright hämtat en av bokens huvudpoänger och budskap. När ett folk i krig vann över ett grannland så övertog man också det erövrade landets panteon, det vill säga gudasamlingen, och införlivade den med den egna gudavärlden. Trots att man hade vunnit över sin rival så visade man ofta respekt för fiendens gudar och gav dem mer eller mindre upphöjda positioner i de egna gudarnas hierarki. Ibland sammansmälte man två olika gudar

ENLIGT WRIGHT uppstod gudarna i jägar-samlar-samhällena som en sorts förlängning av naturens krafter.
FOTO: PIXABAY

till en ny och gav den ett nytt namn.

Wright menar att den moraliska kretsen för gudarnas hänsyn på det här sättet ständigt utvidgades till att gälla allt större riken och folk. Först hade gudarna bara beskyddat det egna folket och den egna stammen, men när riket utvidgades genom erövringskrig hörde tidigare fiender nu till dem som likaväl som det egna folket kunde räkna med gudarnas hjälp och stöd. Den här processen anser Wright att ger hopp också för vår tid och för framtiden. Religioner och gudar har under tidigare historiska epoker kunnat samsas och anpassat sig till det realpolitiska läget och skapat nya allt större allianser av fredlig samvaro.

Det sista stadiet av religiös utveckling är uppkomsten av monoteism, det vill säga tron på att det finns en enda gud. Denna tro har gått från polyteism (mångguderi), till monolatri (en gud är viktigare än övriga), till monoteism. Wright menar att vi i de monoteistiska religionernas heliga skrifter kan hitta tydliga spår av monolatri. Judendo-

ROBERT WRIGHT beskriver religionernas uppkomst ur ett evolutionspsykologiskt perspektiv. FOTO: BARRY HUNGER

men var inte heller först med monoteism, utan Egypten, och det spekuleras i om den judiska monoteismen kan ha fått influenser därifrån.

Varifrån kom det israeliska folket?

Wright nämner en intressant teori som framförts av några forskare, nämligen att det israeliska folket från början varit en fraktion av det kananeiska folket som började ty sig till en tro på en enda gud, i stället för tron på många gudar där en gud har den högsta rangen. Enligt det här synsättet skulle en del av de krig som beskrivs i Bibeln mellan israeler och kananéer, handla om en sorts inbördeskrig med teologiska förtecken. Den nedtecknade historien är sedan den vinnande sidans identitetsberättelse om den egna bakgrunden.

Wright ställer också frågan om det är islam eller kristendom som är en mera fredlig religion? Han säger att det inte är möjligt att göra en sådan oberoende jämförelse, det är alldeles för svårt. Men historiskt sett är islam en mera tolerant religion och har varit mera accepterande mot andra religioner än vad kristendomen varit. Islams teologi är också mera rationell och modern är kristendomens, menar han.

Enligt några omtvistade dokument

skulle Muhammed ha varit intresserad av att uppnå fredliga relationer med judar och kristna, men när han inte lyckades med det så vände han sig mot dem. Enligt dessa dokument var han beredd att gå mycket långt i erkännandet av judiska och kristna läror, men i slutändan krävde han ändå att islam skulle erkännas som den högsta formen av tro och det var givetvis ett omöjligt krav.

Medkänslan kan rädda oss

Wrights budskap är hoppfullt: historien visar att religioner i alla tider har klarat av att respektera varandra, och att det som han kallar för den moraliska kretsen ständigt har utvidgats att gälla nya folk. En stöttesten för en framtida fred är att både judar, kristna och muslimer anser att just deras religion är den enda sanna. Här menar Wright att det behövs en ändring om en fredlig samlevnad ska vara möjlig på lång sikt.

En annan intressant åsikt, som Wright hyser, är att vår tids moderna och humana sätt att vara religiös på ver-

”Men samhällsutvecklingen och den kulturella evolutionen har lett till former av religion och andlighet som han ändå vill beteckna som äkta och försvarbara på många sätt.”

Tomas von Martens

kar tyda på att det finns något som kan kallas för äkta andlighet. Då talar han inte om att det kanske finns en Gud, om jag förstår honom rätt. Hans synsätt är helt materialistiskt vad gäller religionernas uppkomst. Men samhällsutvecklingen och den kulturella evolutionen har lett till former av religion och andlighet som han ändå vill beteckna som äkta och försvarbara på många sätt. Det är nästan så att man, mellan raderna i Wrights bok, anar en agnostiker med en andlig längtan som han är på gränsen till att erkänna, men inte riktigt. ”Vi kan naturligtvis inte utesluta möjligheten att någon övermänsklig version av en människa ligger ovanför och bortom universum”, skriver han i sitt efterord till boken.

Wright ser människans förmåga till empatisk förståelse som den viktigaste moraliska innovationen som kulturevolutionen frambringat. Utan medkänslans utveckling hade kanske kärleken aldrig fått luft under sina vingar och trätt fram här på jorden, skriver han.

ELLIPS

Får en bild av ett mord vinna pris?

Den som sett bilden kommer ihåg den. Den civilklädde polisen som står med pistol i högra handen och den vänstra höjd ovanför huvudet. Några sekunder tidigare har han skjutit den ryska ambassadören som ligger på golvet bakom honom.

Bilden som den turkiska fotografen **Burhan Özbilici** tog i december i fjol har bland 80 400 bidrag valts till vinnarbild i årets World Press Photo. Valet har väckt diskussion och tävlingsjurys ordförande **Stuart Franklin** har offentligt ifrågasatt valet. Han röstade emot, men förklarade omröstningen knappt.

Det är en bild av ett mord, där både mördaren och offret är synliga. Denna avrättning är moraliskt lika problematisk att publicera som halshuggningar utförda av terrorister, anser Franklin.

Fotokonsten är kapabel att betjäna mänskligheten genom att befrämja empati och initiera förändringar. Den här bilden gör det inte, anser han vidare.

Det är inte första gången som ett foto på ett mord vinner tävlingen World Press Photo. **Eddie Adams** bild av en avrättning av en Viet Cong-krigare 1968 är välkänd.

Franklin håller med om att bilden är effektiv och han ifrågasätter inte Özbilicis professionella agerande. Medan andra sökte skydd fortsatte han att fotografera.

Bilden är explosiv och berättar om hatet i vår tid. Varje gång den dök upp på skärmen måste man nästan rygga tillbaka, sade jurymedlemmen **Mary F. Calvert** om bilden.

Det är lätt att hålla med dem båda. Frågan är nu om bilden inspirerar till liknande dåd.

JOHAN SANDBERG

Allt blir bra och allt blir nog bra

MYSTIKER. Julian av Norwich levde i ett litet hus intill kyrkan, välkomnade lidande för själavårdssamtal och nedtecknade sina uppenbarelser. Trots krig och pestepidemier predikade hon envetet Guds kärlek.

TEXT: SOFIA TORVALDS

DET FINNS ett citat av **Julian av Norwich** som envist hittar sin väg till citathöcker och som säkert går att finna på en och annan väggprydnad och temugg. På originalspråket lyder det så här:

All shall be well and all shall be well, and all manner of thing shall be well.

Citatet är ett budskap från Gud till oss, nedtecknat av Julian av Norwich själv, och på svenska lyder det ungefär: Allt blir bra och allt blir bra, allting (alla möjliga saker och problem) kommer att bli bra.

Det är ett trevligt citat att läsa i tider av stress och umbäranden. Men det är också ett citat som kan få en att gnissla tänder.

Vad menar hon med att allt blir bra? Se på världen! Allt är inte bra.

Det intressanta är att det här svaret kommer från Gud just när Julian vill veta vad som är poängen med synden, som orsakar så mycket smärta och lidande.

VEM VAR hon egentligen, Julian av Norwich? Hon föddes år 1342 och dog antagligen år 1416, möjligen några år senare. Hon levde i 1300-talets Norwich, ett handelscentrum med förbindelser till Nederländerna och Flandern.

År 1373 hade landet drabbats av svåra lidanden. Tre pestepidemier hade decimerat invånarantalet på de brittiska öarna med en tredjedel, kung Edward III var gammal och skröplig och låg i krig med Frankrike sedan fyrtio år tillbaka. Folk var oroliga och sökte tröst hos kyrkan, men kyrkan slets med inre stridigheter – till och med påven hade övergett den heliga staden och flytt till Avignon.

År 1373 ligger en kvinna i trettio-

årsåldern döende i ett hus i Norwich. Efter några dagars sjukdom ber de anhöriga att en präst ska ge henne de sjukas smörjelse. Domnad från huvud till fötter, oförmögen att röra på sig, har hon en sorts nära döden-upplevelse, en serie uppenbarelser – sexton syner om Gud och Jesus på korset. När synerna lämnar henne repar hon sig.

Vi vet inte ens vad hon hette den dagen då hon la sig ner för att dö, men efter år 1373 blir hon småningom Julian av Norwich.

EFTER SITT tillfrisknande tecknar hon ner och mediterar över sina uppenbarelser. Ju mer hon mediterar över dem, desto mer öppnar de sig för henne, desto fler tolkningar kommer hon på.

Hennes texter är de tidigaste bevarade engelskspråkiga texterna skrivna av en kvinna.

Hon blir en *anakoret*. På medeltiden är anakoretuppgiften – att bli en sorts andlig eremit – en möjlig yrkesbana för de utvalda. Det innebär att hon blir välsignad till sitt uppdrag, att hon med biskopens tillåtelse drar sig tillbaka till ett litet hus, ett rum tätt intill heliga Julianus kyrka i Norwich, med löftet att aldrig lämna huset. Hon tar del av mässan och nattvarden genom kyrkfönstret. Hon har en liten trädgård där hon får utföra trädgårdsar-

bete. Hon har en piga som kan uträtta ärenden åt henne.

Hon äter mest grönsaksbuljong och gröt. Mitt på dagen får hon dricka öl.

Men hennes viktigaste uppgift är att föra själavårdande samtal och att be. Hon är – tänker jag – en medeltida kristen terapeut.

DET FINNS andra 1300-talskvinnor som fick uppenbarelser som bevarats för eftervärlden: heliga Birgitta och Katarina av Siena. Men det finns också stora skillnader mellan dem.

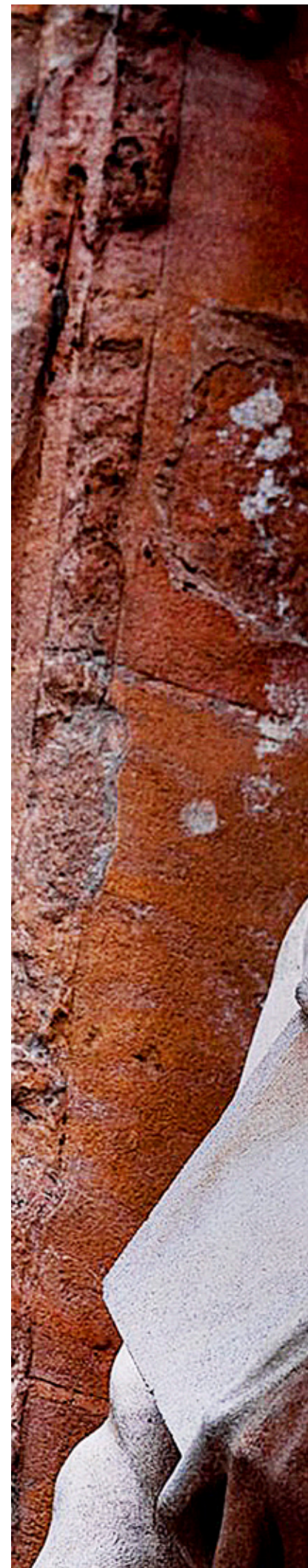
Julian av Norwich kommer aldrig med personliga budskap och har inget att säga om kyrkopolitiska tvister. När hon vänder sig till Gud i bön och frågar hur det är med en väns själ får hon uppmaningen att enbart tänka på Guds kärlek, uppenbarad i Kristus, och inte bekymra sig om enskilda människors gärningar och tillstånd.

Ibland uppfångar jag en glimt av en ängslig Julian, orolig över att någon ska tro att hennes budskap inte är förenligt med kyrkans. Därför kan hon till exempel skriva att hon är säker på att judarna är förbannade på grund av sin delaktighet i Jesus död. Men Gud däremot, meddelar hon, säger inget om judarnas skuld.

Hos heliga Birgitta kan läsaren få en känsla av att Gud fått en tråkig roll i ett riktigt eländigt manus. Hos Julian, däremot, handlar de flesta av Guds repliker om kärlek.

JULIAN AV NORWICHS Gud ser på sina barn med medkänsla, liksom en mamma ser på ett gråtande barn som snubbilat och fallit, inte som en domare eller anklagare. Hon skriver att vårt sanna jag, den vi verkligen är, är en hemlighet som öppnas för oss först då Gud förenar oss med sig själv, via Kristus.

”Det finns en väg till en Gud hos vilken allt kommer att vara bra.”

Skicka in din hjältehistoria!

Som vi ser det är en hjälte en vanlig människa, precis som du och jag. Nu är vi på Kyrkpressen intresserade av din eller en väns vardagshjältehistoria. Lägg ödmjukheten till sidan, var stolt! Har du gjort någon glad? Har du vågat säga ifrån i rätt ögonblick? Har du eller någon du känner hjälpt en främling eller en god vän?

Skicka in din historia till oss! Som inspiration för oss alla vill vi gärna publicera hjältehistorier, med namn eller anonymt, i ett kommande nummer av Kyrkpressen. Skicka din berättelse till: info@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, ”Hjältar”, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors.

Maria Ylipää gör rollen som Jesus

PÅSKSPEL. Sångaren och skådespelaren **Maria Ylipää** kommer att spela Jesus i årets passionsspel Via Crucis i Helsingfors. Också de andra bärande rollerna görs i år av kvinnor. **Maria Nenonen** spelar Petrus, **Tuulia Eloranta** är Pilatus och **Minna Koskela** Herodes.

Ylipää är inte den första kvinnan som spelar Jesus

i påskspelet. 2010 spelades rollen av **Yuko Takeda** från Japan.

Via Crucis inleds på långfredagen den 14 april klockan 21.30 i Kajsaniemi-parken. Vandringsruten går sedan via Finlands Bank till Domkyrkan där spelet slutar med korsfästelsen. I fjol följde 15 000 personer föreställningen.

FOTO: JIMMY ERIKSSON

JULIAN AV NORWICH som stenstod övervakar den återuppbyggda kyrkan i Norwich. Här har Julian ett eget krypin, där besökaren kan dra sig tillbaka, be och känna gemenskap med 1300-talseremiten.
FOTO: WIKIMEDIA COMMONS

Det här sker genom att vi älskar Gud och tar emot Guds kärlek. Processen är möjlig genom bön.

Hon har anklagats för att inte ta människans synd på allvar. Men hon funderar mycket på den: hur den kan leda till så mycket ondska och lidande. Gud svarar: *Det var nödvändigt att synden existerar, men allt blir bra och allt blir bra, allting kommer att bli bra.*

Hon ber om tilläggsuppgifter, och svaret blir: Allt är möjligt för Gud.

Jag läser en text av **Graham James**, biskop av Norwich, som säger att han kämpat allra mest med just de här raderna, som upprepas så ofta och så oeftertänksamt. Han påpekar att Julian varken förklarar lidandet eller påstår att det inte har någon betydelse. Det enda hon säger är att det finns en väg till en Gud hos vilken allt kommer att vara bra, genom lidande, genom kärlek och genom död. Det finns kopplingar mellan dessa tre som vi inte förstår.

AV JULIANS HUS finns inget kvar i dag. År 1942 träffades Julianuskyrkan i Norwich av en tysk bomb och totalförstördes. Den återuppbyggdes och vigdes på nytt år 1953. Den är i dag tillägnad inte enbart heliga Julianus utan också Mor Julian av Norwich. Också Julian har ett eget krypin i den nya kyrkan, ett utrymme där man får sjunka ner i bön och tystnad.

Det här, säger hon, är Guds hälsning till oss om bön: "Be i ditt inre, även om du inte skulle känna något speciellt. Det är nyttigt för dig även om du inte känner något, även om du inte ser något, även om du skulle känna att du inte gör något alls. Även om du känner dig torr och fruktlös, sjuk och svag, njuter jag ändå av din bön, även om du inte själv njuter av den. På det sättet tar jag emot alla böner som du i tro bär fram till mig."

Läs mer: Juliana Norwichlainen – Jumalan rakkauden ilmestys. Kirjapaja 2014.

Sankt Görän firas med kyrkospel

JUBILEUM. Vi måste vägra falla offer för ondskan. Det är ett evigt – men också väldigt aktuellt – budskap som lyfts fram i den föreställning som ges i Mariehamn med anledning av att Sankt Görans kyrka fyller 90.

TEXT: KATARINA GÄDDNÄS

Församlingen har valt att fira 90-årsjubileet med en ny-skriven pjäs om sitt patronatshelgon. Manusförfattaren **Robert Liewendahl** har tagit fasta på de historiska antaganden som finns om Sankt Görän som enligt traditionen levde cirka år 275–303 och var romersk soldat i Palestina. Enligt traditionen har det ockuperande fiendefolket förvandlats till en drake. Kungen, som enligt legenden tvingas offra sin dotter till draken, säger att människan måste anpassa sig efter världens ondska.

Sankt Görän vägrar gå med på det, berättar Robert Liewendahl, vi måste vägra falla offer för ondskan. Det är ett evigt och synnerligen aktuellt budskap.

Länge hemlös

Det tog 22 år innan Mariehamns församling fick sin egen kyrka. Församlingen grundades redan 1905, men det dröjde till 1927 innan kyrkan, ritad av arkitekten Lars Sonck med Fritjof Lindholm som byggmästare stod klar. Innan dess fick församlingen fira gudstjänst i den lilla stadens folkskola.

Miljondonation

Församlingen hade avsatt 100 000 mark till sitt kyrkobygge, men det räckte inte långt. Det var först efter en generös donation på en miljon mark av sjöfartsrådet August Troberg och hans hustru Johanna som kyrkan kunde färdigställas. Kyrkoherdesonen Lars Sonck, som även

HELGONLEGEND. PRINSESSAN Sabra (Linn Styrström) och Sankt Görän (Anton Göthlin) levandegör helgonlegenden i jubilerande Mariehamns kyrka. FOTO: TINCA BJÖRKE

ritat Mikaelkyrkan i Åbo, var uppvuxen i Finström på Åland och gjorde ritningarna gratis. En liten kopia av Sankt Görans kyrka i Mariehamn är Sankt Jakobs kyrka i Pemar.

För glittrande

Den mångsidige konstnären Bruno Tuukkanen utförde alla kyrkokonst, från väggmålningar, till glasfönster och altartavlan i mosaik. Församlingsledningen tyckte ändå att altartavlan var allt för guldglänsande så varje mosaikbit ritades över med ett litet svart kors, berättar t.f. kyrkoherde **Jan-Erik Karlström**.

Idag har vi restaurerat altarmosaiken så att den återfått sin forna glans.

Gratis biljetter

De tidstrogna romerska dräkterna är skapade av **Lena Andersson** och **Gunilla Nilsson**. Prinsessan Sabra har klätts i en medeltida dräkt, exakt återskapad efter Bernt Notkes berömda statygrupp från 1400-talet i Storkyrkan i Stockholm.

Föreställningen ges fyra gånger, med urpremiär den 1 mars. Församlingen bjuder på biljetterna som finns att hämta gratis på Ålandsbanken i Mariehamn.

Görän Skytte: "Förvandling handlar om oss själva, inte om andra"

TIGGERI. Den svenska journalisten och författaren **Görän Skytte** skriver i en krönika i tidningen Dagen om hur människor börjar skriva på sig när ämnet tiggare kommer upp.

"De tillhör inte den kategori som spottar på tiggarna, sparkar på deras burkar. De är respektabla. Men det är något som händer med dem när tiggeriet kommer

på tal. De vrider sig, som maskar."

I stället för att rakt ut säga att tiggare ska förbjudas ger dessa människor sig in i snåriga resonemang, som alla går ut på att "någon annan" ska "göra något", skriver Skytte.

"Jag avstår här från sarkasmer om att sitta hemma i egna miljonhemmet,

dricka bourgogne och äta smalt (men lyxigt). (Jag tillhör ju själv denna skara på "Solsidan".) Men jag ser att deras prat är luft. Deras tal om "förändring" handlar om andra, inte om dem själva. Medan förändring och förvandling – för kristna – i hög grad handlar just om oss själva. Skytte skriver att det

svenska systemet i ett avseende är fast och stabilt, men att det i vissa avseenden börjar likna en så kallad Potemkin-kuliss.

"Man bygger papperskulisser vars framsida glimmar av falskt guld, på kulissernas baksida råder ökad fattigdom, arbetslöshet, utsatthet – och också, numera, organiserad kriminalitet."

Rappare fann Jesus

OMVÄNDELSE. Den svenska artisten **Sebastian Stakset** vittnade på lördagsmorgonen i Sveriges TV4 om sin kristna tro.

För ett år sedan lämande han den kontroversiella hip-hopgruppen Kartellen. Nu vill han sprida kärlek i stället för hat.

– Jag var jättearg, hatisk och gömde mig bakom masker, sade han. Nu är jag

drogfri och mår bra. Jag är en ny människa.

I TV4:s Nyhetsmorgon berättade han hur han stal en laddare till en telefon från ett hotell och drabbades av ånger och förde den tillbaka.

– Något hände inom mig just då. Jesus gav mig en ny natur just då.

I Nyhetsmorgon framförde han också låten *Förlåt*.

Mixa och Matcha

FRÅGESPORT. Mixa och matcha dina kunskaper i Kyrkpressens frågesport. Vår tävlande den här veckan är Helen Kurri. Konstruerad av Jesper von Herten.

MEDTÄVLARE: HELEN KURRI

Namn: Helén Kurri.

Ålder: 55.

Yrke och/eller titel: Chefredaktör på Östnyland.

Hemort: Borgå.

Favoritmat och -dryck: Småländska kroppkakor och vatten.

Lyssnar helst på: Radion.

Favoritidrottsgren och/eller -lag: Jag drar till med Borgå Akilles och bandy.

Rekommendera en bok!: Sabine Forsbloms Maskros gudens barn.

Skulle vilja resa till: Mat- och vinresa till Italien.

Tråkigaste hemgöret: Kanske vika tvätt.

Min åsikt om frågesporter:

Roligt om man klarar sig bra.

Höjdpunkt under det kommande året: Räknar med att det blir en Italienresa.

Motto eller slogan: Har en men den är inte så fiffig:

Skjut upp allt till i morgon som du inte behöver göra i dag.

Om jag vore en biblisk person skulle jag vara:

Är inte så bra på de bibliska personerna men jag skulle vilja vara Jesus.

FRÅGESPORTS-RESULTAT: 16/25

HUNDRASER & MEST REGISTRERADE I FINLAND 2016

a) Tysk schäferhund	1) etta
b) Finsk stövare	2) tvåa
c) Labrador retriever	3) trea
d) Finsk lapphund	4) fyra
e) Jämthund	5) femma

Resultat: 2/5

SVENSKA DAGSTIDNINGAR & UTGIVNINGSSORT

a) Nerikes Allehanda	1) Halmstad
b) Sydsvenskan	2) Malmö
c) Hallandsposten	3) Skellefteå
d) Smålandsposten	4) Växjö
e) Norran	5) Örebro

Resultat: 5/5

UNGEFÄRLIG FOLKMÄNGD & ÖSTEUROPEISKT LAND

a) 2 miljoner	1) Bulgarien
b) 5 miljoner	2) Rumänien
c) 7 miljoner	3) Slovakien
d) 10 miljoner	4) Slovenien
e) 20 miljoner	5) Ungern

Resultat: 3/5

KÄNDA KRIG & ÅRTIONDE

a) Falklandskriget	1) 1910-talet
b) Jom Kippurkriget	2) 1930-talet
c) Spanska inbördeskriget	3) 1940-talet
d) Estniska frihetskriget	4) 1970-talet
e) Grekiska inbördeskriget	5) 1980-talet

Resultat: 3/5

BJÖRNAR & LEVNADSOMRÅDE

a) Svartbjörn	1) Alaska
b) Kodiakbjörn	2) Nordamerika
c) Kragbjörn	3) Ostasien
d) Läppbjörn	4) Indiska halvön
e) Glasögonbjörn	5) Sydamerika

Resultat: 3/5

Svaren:
Hundraser & Mest registrerade i Finland 2016: a-5, b-2, c-1, d-4, e-3
Svenska dagstidningar & Utgivningsort: a-5, b-2, c-1, d-4, e-3
Ungefärlig folkmängd & Östeuropeiskt land: a-4, b-3, c-1, d-5, e-2
Kända krig & Årtionde: a-5, b-4, c-2, d-1, e-3
Björnar & Levnadsområde: a-2, b-1, c-3, d-4, e-5

Sportlovsläsning till reapris

Liselotte J Andersson

Vårt enda hem är kärleken

Kärlekens låga är varje människas värmekälla, men den kan också brännas. Liselotte J Andersson skriver om kärlekens olika dimensioner – till ett barn, mellan vuxna och till Gud.

Libris

Inb. **13,50** (26,90)

Malin Klingenberg

Alberta Ensten och uppfinnarkungen

Ett halsbrytande äventyr med ett flygande hus, en uppfinnartävling och en av de lömskaste svindlarna i världen. Illustrationer: Ida-Maria Wikström.

Fontana Media

Inb. **15,00** (22,90)

Nominerad till Nordiska rådets barn- och ungdomslitteraturpris 2015. Nu också i dansk översättning!

Patricia Tudor-Sandahl

Längtan visar vägen

365 texter för din inre hälsa

En kort text om livet för årets alla dagar.

”Mitt i livet rörde något vid mitt hjärta, gläntade på dörren till ett inre rum och väckte en kraft som jag hittills bara anat.”

Libris

Inb. **13,00** (28,50)

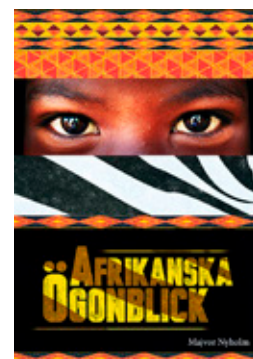
Yvonne Hoffman

Fänge hos tsären

”Jöns snörvlade till. Vad fanns kvar av alltsammans där hemma?” Händelserna i Yvonne Hoffmans omtyckta bok utspelar sig under Stora ofredens tid. Jöns blir tagen till fånga och förs till Ryssland. Där träffar han Lisen. Ska de någonsin lyckas ta sig tillbaka hem? Illustrationer: Christel Rönns.

Fontana Media

Inb. **10,00** (22,90)

Majvor Nyholm

Afrikanska ögonblick

Stridskolonner utanför tältduken och långa gräsor-mar som nattligt sällskap. Hur ser hjälparbetet ut i några av världens fattigaste områden? Majvor Nyholm arbetade under många år tillsammans med sin man, ögonkirurgen Sture Nyholm, med att rädda synen på människor i de fattigaste delarna av Kenya och södra Sudan.

Fontana Media

Hft. **15,00** (24,90)

”Vi är vana med att hela tiden vara alerta när det gäller bombflyg. Efter några veckor inne i Södra Sudan har vi lärt oss hur ett Antonovflyg låter.”

Karin Nordberg

Ser du vad det blev?

Ritberättelser ur Bibeln

Den här boken behöver dig! Det du behöver är papper, penna och nyfikenhet. Ritberättelserna växer fram steg för steg, och de färdas via dig till barnet. De färdiga bilderna bjuder på överraskningar, insikter och en del skrätt!

Fontana Media

Hft. **10,00**

UR EVANGELIET

”Nej, det är just för denna stund jag har kommit.”

Läs mera i Joh. 12:25–33

OM HELGEN

Tre dagars karneval före fastan

Fastlagssöndagen har fått sitt namn efter fastlagen, den tre dagar långa period som avslutar förfastan och firas innan den egentliga fastan tar vid.

Under fastan handlar det mesta om att avstå, men fastlagen är dess raka motsats. På många håll i världen firar man färgstarka karnevaler. På våra breddgrader nöjer vi oss kanske med att frossa i fastlagsbullar – de gräddfyllda bullarna som ursprungligen bara äts på fastlagstisdagen.

RUNT KNUTEN

”God frukost, gott kaffe, goda samtal och massor av leksaker!”

Petrus församlings familjefrukost i Hagasalen i Helsingfors lördag kl. 09.30.

KVINNOWEEKEND

på ALSKAT 24–25.3.2017

Camilla Brunell m.fl.

Jag är förlåten, jag kan gå fri **FRI**

Mer info och anmälan senast 15.3 via:
KU:s kansli tfn 045 234 8073,
www.vasavenskaforsamling.fi eller
www.kyrkansungdom.nu

Arr. Vasa sv. församling & Förb. Kyrkans Ungdom

INSIDAN

Ansvärlig redaktör:
Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!
Ludvig Andersson 044 050 3020, ludvig.andersson@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN RUNE LINDBLOM

ILLUSTRATION: LINNEA EKSTRAND

Dödlig bulle

SVENSKA KUNGEN Adolf Fredrik dog år 1771 i fastlagsbullar. Efter en relativt normal kunglig måltid: böckling, rysk kaviar, hummer, ett fat med surkål, samt kokt kött med rovor och champagne, åt kungen sina favoriter till efterrätt – fastlagsbullar, fjorton (14!) stycken. Inte konstigt att han fick magsmärtor och ett slaganfall, och dog. En bidragande orsak till tragedin var att långt tidigare, i ett annat land, hade en annan man ridit in i huvudstaden som en kung. Han var massornas hjälte, följd av hosiannarop, ”Gud hjälp!”. Han sa de rätta orden, ”nu ska denna världens härskare fördrivas” och alla tänkte: uppror, våld, lite döda romare och självständighet.

Fast Gud tänkte annorlunda. Guds utvalde skulle inte bli kung för att ge ett litet folk självständighet. Han skulle dö. Inte undra på att de blev besvikna och Judas förrådade honom för att tvinga Jesus att handla när det inte verkade bli något av upproret. Vi människor har svårt att tänka om. Vi är tröga när det gäller att byta riktning. Ändå är det precis det som Jesus försöker få oss att göra. – Väga följa mig! Satsa inte så mycket på det trygga. Den som älskar, och är fast i, alla det här livets fastlagsbullar och annat gott kommer att förlorat allt. Fast sällan dör vi så klart till följd av vår livsföring som kung Adolf Fredrik.

IRONISKT NOG i en kyrka som lider av fetma och övervikt, firar vi förändringen och att kyrkoåret vänder från julens glädje mot fastans och stilla veckans lidande och död med just mandelmassa-gräddbullar (absolut inte sylt!). Redan tanken på förändring får mig att vilja tröstata något gott. Få av oss fastar, en del kanske ger upp något under tiden fram mot påsk som tv-tittande eller godis för att märka att man nog kan klara sej utan. Men Jesus visste att han skulle behöva ge upp hela livet, inte för att det kändes bra eller för att visa att det är något man klarar sej utan, men för att han måste. Det här var planen för att rädda alla människor, att för alltid ändra på mänsklighetens historia. Bara tre gånger hörs Guds röst från himlen i Nya testamentet, när Jesus döps i Jordanfloden och ska börja sin verksamhet, när lärjungarna förstår att han är gudomlig på uppenbarelseberget och nu när han ridit in i Jerusalem för att dö. Så viktigt är beslutet han tar. – Nu ska här bli förändring! Kung Adolf Fredrik var nyss hemkommen från hälsöhem när han fick återfall i sina matvanor. Det var goda men farliga bullar. Undrar om han ångrade sej?

Rune Lindblom är församlingspastor i Korsholms svenska församling.

#bönetwitter

Ge mig ro att acceptera det jag inte kan förändra, mod att förändra det jag kan och förstånd att inse skillnaden.

(Fritt enligt Reinhold Niebuhr.) Följ Kyrkpressens bönetwitter på sökordet #bönetwitter. Veckans tweet är skriven av Rune Lindblom.

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN
Jer. 8:4–7

ANDRA LÄSNINGEN
1 Kor. 13 eller Gal. 2:19–21

EVANGELIUM
Joh. 12:25–33

Fastlagssöndagen.
Temat är ”Guds kärleks offerväg.”

PSALMFÖRSLAG

59, 261, 12, 430 (N).

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almquist.

VECKANS PERSON

LINNEA EKSTRAND

”Jag är maka, mamma till tre vuxna barn, farmor och nybliven mormor. Österbottning i själ och hjärta men lever och trivs i Borgå. Har ett förflutet inom köksbranschen men jobbar numera med grafisk design och som konstnär. Jag lever i en värld av bilder där jag formar med mina händer, målar med mina penslar eller fångar ögonblick med min kamera. Att resa är min passion. I skärgården eller längre ut i världen samlar jag intryck och näring för min kreativitet.”

Linnea Ekstrand illustrerar betraktelsetexterna i Kyrkpressen.

KALENDERN 24.2–2.3

ÅBOLANDS PROSTERI

VÄSTÅBOLAND

Pargas församlingsdistrikt:
Sö 26.2 kl. 10: Fastlagssöndagens högmässa i Pargas kyrka, Wikstedt, Sarelin. Kyrkkaffe med fastlagsbullar till förmån för Gemensamt Ansvar i församlingshemmet efter högmässan. Samtidigt information om årets insamlingsmål. Kyrktaxi.
On 1.3 kl. 18: Askonsdagens kvällsmässa i kyrkan, Wikstedt, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 26.2 kl. 11: Gudstjänst på fastlagssöndagen i Nagu kyrka, Granström.
Korpo kapellförsamling:
Sö 26.2 kl. 11: Finskspråkig mässa, Killström.
Houtskär kapellförsamling:
Ingen gudstjänst i Houtskär denna vecka.
Inio kapellförsamling:
Sö 26.2 kl. 11: Fastlagssöndagens högmässa i Inio kyrka, Vuola.

ÅBO

to. 16.2 kl. 18: Bönegruppen, Aurelia
sö. 19.2:
– kl. 12: Högmässa, Domkyrkan. Emma Audas (pred), Öhman (lit), Danielsson. Barnhörna. Kyrkkaffe
– kl. 16: Mässa, S:t Karins kyrka. Öhman, Danielsson. Kyrkkaffe
ti. 28.2 kl. 19: Orgelkonsert för konfirmander och andra intresserade med Tuuli Lempa, Domkyrkan. Fritt inträde, programbald 10€/st för Gemensamt Ansvar
ons. 1.3:
– kl. 10.30: Anhörigvårdarcafé, Kvartersklubben
– kl. 13: Café Orchidé, Aurelia, lunch till förmån för Gemensamt Ansvar 8€/pers
– kl. 18: Fasteserie inleds med askonsdagsmässa (Bäck, Berger). Björn Vikström ”Många kärlekar – Monta rakkautta”
– kl. 18.40: Diskussionsgrupp för unga vuxna. Aurelia
to. 2.3 kl. 18: Bönegruppen, Aurelia

ÅLANDS PROSTERI

HAMMARLAND

Fastlagssöndagen 26.2:
Högmässa kl 12
Ingemar Johansson och kantor

JOMALA

http://jomala.evl.ax
Sö 26.02 kl.11.00: Högmässa R Syrén, E-H Hansen, A Karlsson
On 01.03 kl.18.00: Klapp o Klang i kyrkan F Erlandsson
To 02.03 kl.12.00: Herrlunch i Olofsgården S Ång

MARIEHAMN

Sö 26.02 kl. 11.00: Högmässa i S:t Görans, J-E K, G K, S:t Märtenkören. Kyrkkaffe.
Sö 26.02 kl. 18.00: ”Vi sjunger nya psalmer” i S:t Märten kyrka, G K, L N.

ON 01.03 kl. 19.00: Skådespelet Sankt Göran, prinsessan och draken – URPREMIÄR.
Övriga föreställningar: 03.03 kl. 19.00, 04.03 kl. 16 och 19, 05.03 kl. 16.
Biljetter finns att hämta GRATIS på pastorskansli eller AAB-city på vardagar.

TO 02.03: OBS! Ingen Lunchmässa.
TO 02.03 kl. 12.00: Sopplunch i församlingshemmet. Pris: 7€. Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500.

SUND-VÄRDÖ

Söndag 26.2 kl. 11.00: Cafégudstjänst i Vårdö församlingshem. Outi Laukkanen. Efter gudstjänsten ärtsoppa och fastlagsbullar. Frivillig avgift till Gemensamt Ansvar.
Torsdag 2.3 kl. 19.00: Läsmöte i Vargata hos Ann-Mari Grunér. http://sund-var doforsamling.fi/

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 23.2 13.00: Molpe missionsförening i Bykyrkan.
Fr 24.2 18.30: Karasamling i Församlingshemmet. Gäst: Leif Österroos.
Lö 25.2 14.00: Pysselcafé för Nordkorea i Församlingshemmet.
Sö 26.2 11.00: Gudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm.
Sö 26.2 18.00: Musikalen Vägen hem i Kyrkan. Medv. sänggruppen Free Spirits, dir. Jan-Ola Granholm. Musiker: Alf Risberg, Jonas Storsved och Tomas Fant. Fritt inträde, kollekt. Efteråt kaffeservering till förmån för Gemensamt Ansvar i Församlingshemmet.
Må 27.2 9.30: Livets bröd i Församlingshemmet
On 1.3 10.00: Promenixarna, start från Församlingshemmet.
On 1.3 13.00: Solglinten i Församlingshemmet.
To 2.3: Gemenskapsdag för alla åldrar i församlingshemmet från kl.9–16.30. Pyssel, kyrkvandring, lekar, skattjakt, sång med mera. Lunch och mellanmål till självkostnadspris. Anmälan senast måndag 27.2 till Hanna. tfn: 044 410 1825.
Fr 3.3 18.30: Kvinnocafé i Församlingshemmet, gäst Britten Nylund

KRISTINESTAD

kristinestadsvenskaforsamling.fi
FR 24.2 kl 19: Ung gudstjänst i Lfjärds kyrksal, Daniel, Nanna, Jeanette och ungdomar. Efteråt öppet i magasinet
SÖ 26.2 kl 10: Gudstjänst i Lfjärds kyrksal, Norrback, Rosengård
SÖ 26.2 kl 12: Sångmässa i Kstads förshem, Norrback, Rosengård. Avtackning av byråsekr Birgit Nyström, kyrkkaffe
SÖ 26.2 kl 18: Bibelsamtal i Lfjärds förshem, J Martikainen
TI 28.2 kl 11 – 14: Sopplund i Lfjärds förshem till förmån för Gemensamt Ansvar, 8 €
ON 1.3 kl 12.30: Missionsstugan i Kstads förshem

NÄRPES

www.narpesforsamling.fi
Närpes
To 23.2 kl 13: Dagssamling i Böle bystuga, Wikström
To 23.2 kl 19: Karasamling på Café Albert. Ingvesgård, Sjölander
Lö 25.2 kl 18: Aftonmusik i S:ta Maria. Henrica Lillsjö m.fl.
Sö 26.2 kl 12: Högmässa i Närpes kyrka. Pred. Sundqvist, Ingvesgård, S.Lindén, S:ta Maria församlingsskär
Ti 28.2 kl 11: Sopplund på Luthergården, andakt kl 12. Ulf Sundqvist
Övermark
Fr 24.2 kl 18.30: Träffpunkt för män i Övermark församlingshem, David Khalili, Jakobsson, Carling
Sö 26.2 kl 18: Förbön och lovsång med HHN i Övermark kyrka. Johan Eklöf, Jakobsson, E.Tikkala, lovsångsgruppen, G. Lindén, Carling
Ti 28.2 kl 11: Fastlagsöppna i lutherska bönehuset i Övermark.
Pörtom
To 23.2 kl 13: Pensionärssamling i Pörtom församlingshem, Bo-Sanfrid Höglund, Sundqvist, G. Lindén, Seniorsångarna, Carling. Lotteri för GA.
Sö 26.2 kl 10: Högmässa i Pörtom kyrka. Pred. Sundqvist, Ingvesgård, S.Lindén. Kaffeservering för GA
Sö 26.2 kl 11: Kyrkans Ungdoms årsmöte i församlingshemmet.
Må 27.2 kl 19: Varlaggruppens möte i Pörtom församlingshem. Sundqvist
Ti 28.2 kl 18.30: Träffpunkt för kvinnor i Velkmoss byagård. Wi-van Norrback, Carling

KORSHOLMS PROSTERI
BERGÖ
Sö 26.2 kl. 14: Gudstjänst, Björklund, Erica Nygård.
Ti 28.2 kl. 13: Missionsföreningen i församlingshemmet.
KORSHOLM
Sö 26.2:
kl 10 Gudstjänst: i kyrkan. Berg, Nordqvist-Källström, Westerlund och kyrkokören. Predikant Per Svenfelt.
kl 12 Högmässa: i Smedsby församl.gård. Berg, Nordqvist-Källström. Predikant Per Svenfelt.
Må 27.2:
kl 13 Missionsföreningen: träff i Smedsby församl.gård.

KVEVLAX
TO 23.2 kl. 9.15: Karakaffe i ds.
SÖ 26.2 kl. 10: Predikogudstjänst, Bergström-Solborg, Andrén.
ON 1.2 kl. 18: Symöte i ds.
TO 2.2 kl. 13: Missionsymöte hos Martha Björklund.

MALAX
SÖ 26.2 kl. 10: Gudstjänst i kyrkan. Norrback, Lax.
SÖ 26.2 kl. 17: Bön för alla i FH. Servering, barnpassning.
TI 28.2 kl. 19: Diskussionsgruppen Amici i KH.
Sportlov: Småbarnsträffen, Dagklubben, Kompisskolan, Köerna, Symöten.

TV-GUDSTJÄNST KÖRSÅNG

Diligam Te-mässan i teve

Mässan "Diligam Te" (Samtal med Gud) som är skriven av Mia Makaroff och Hilka Olkinuora sänds i Yle Fem kl. 15.55 på söndag.

Mässan spelades in i Hagalunds kyrka 12.2.

Johan Hallvar, Matteus kyrkkör, Anders Forsman. Kyrkkaffe i Olavussalen
Må 27.2 kl. 18-21: MatTroPrat. Mat, kort anförande, mycket diskussion. Barnpassning ordnas vid behov. Anmälan via Facebook eventet. Mer info tonja.paavola@evl.fi
Ti 28.2 kl. 18.30: kyrkkören övar, Anders Forsman, 050-433 5578.
On 1.3 kl. 15.30-17: VårTon, Mimi Sundroos (1 vän).
On 1.3 kl. 18: Matteus Ungdom –messa. Kort messa med bönevandring. Kyrkkäffa efteråt.
On 1.3 kl. 19: Askonsdagsmessa, Johan Hallvar, Anders Forsman. Askorset tecknas i pannan på var och en som vill, som ett tecken på att vi går in i fastedagen.
To 2.3 kl. 13-14.30: Torsdagsträffen, Johan Hallvar. Kaffeservering 3 euro.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fre 24.02
kl. 16.30 Ungdomssamling: sportlovs-special i Hagasalen.

Lö 25.02
kl. 09.30 Familjekrust: i Hagasalen, Vesperv. 12. En skön lördagsmorgon tillsammans med andra barnfamiljer. God frukost, gott kaffe, goda samtal och massor av leksaker!

Sö 26.02
kl. 10 Högmässa: Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Varho
kl. 12 Högmässa: Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Thylin, Varho
kl. 16.30 Puls gudstjänst: i Södra Haga kyrka, Vespervägen 12. Barnkyrka och Cool Kids.

Må 27.02
kl. 10.00 Hälligång med lek & sång: i Malm, Malmin srk-talo, Pehrstråket 16. För barn 0-5 år med förälder. Kaffeservering efteråt.

Ti 28.02
kl. 10.00 Babyliv: i Hagasalen, Vesperv. 12. För dig som har barn under 1 år. Vi diskuterar sånt som känns viktigt just nu, umgås, sjunger och äter något smätt.
kl. 13 Dagscafé: i Månas kyrka, Skogsbacksv. 15. Andakt, kaffe, program, samtal och bingo. Bodil Sandell
Ons 01.03
kl. 11-14 Familjecafé: med lunch, lek och samtal på Café Torpet.

kl. 12.30 Vuxenkör: i Hagasalen med Peter Hilli. För dem som har ledigt på dagarna.
kl. 14.30 Barnkör: i Hagasalen, Vesperv. 12. Alla barn från 6 år uppåt varmt välkomna!

kl. 17.30 Newid: på café Torpet. Du är inte ensam. Många kämpar med tankar och känslor kring mat och självbild. Många har också blivit helt fria från detta. Hur kan en väg mot frihet se ut? Anmäl dig gärna på petrus.fors@evl.fi Du kan även dyka upp oanmäld.

To 02.03
kl. 10.00-11.30 Öppet hus: på Café Torpet. Möjlighet till enskilt samtal och bön med diakonissorna.
kl. 18.30 Petrus vokalensamble: i Äggelby gamla kyrka. Ledare och kontaktperson kantor Peter Hilli.

Övrigt
Världsböndagen: firas den första fredagen i mars i mer än 170 länder. I Helsingfors hålls en ekumenisk gudstjänst fre. 3 mars kl.19.00 i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Temat för årets gudstjänst är: "Har jag varit orättvis mot er?" Kollekt uppbärs för ett biståndprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

HELINGSFORS PROSTERI
TO 23.2 kl. 17.30: Kristen meditation. Långtar du efter en stund av stillhet mitt i vardagen? Meditation kan vara ett sätt att varva ner och ta sig tid för reflektion. Vi möts varje torsdag kl. 17.30 för ledd meditation i Johanneskyrkan. Du behöver inte ha någon tidigare erfarenhet av meditation och du kan komma med och prova på. Mer info: Maria Repo-Rostedt, Jessica Högnabba, Anna Maria Böckerman. Tel. 09-23400 eller 09-23402251.
Fre 3.3 kl. 19: Ekumenisk gudstjänst på världsböndagen i Kristuskyrkan, Apollotgatan 5. Årets gudstjänst har sammanställts av kvinnor på Filipinerna och temat för gudstjänsten är "Har jag varit orättvis mot er?" Tal av Kaikka Växby och sång av Hans Växby. Världsböndagskommittén medverkar. Servering. Insamlingen går till Metodistkyrkans missionsprojekt i Kambodja.

eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd! Du kan dessutom skriva ett handskrivet brev till Kyrkans brevvir, PB 210, 00131 Helsingfors, som behandlas anonymt och konfidentiellt.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Kyrkans chatt dejourerar måndag till torsdag kl.18-20.
Kampens kapell: öppet vardagar 8-20 och veckoslut samt helgdagar 10-18. Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi.

DEUTSCHE GEMEINDE

So 26.3. um 11 Uhr: Gottesdienst (Matti Fischer)

OLAUS PETRI

Lö 25.2 kl. 18: Helgsmålsbön – Musik-andakt. Julia Tamminen, orgel.
Sö 26.2 kl. 11: Högmässa. Viinikka, Laakkonen-Yang. Olaus Petrikören medverkar.

On 1.3: Sussi Isaksson.
–kl. 10 Musiklek för 0-4 åringar.
–kl. 14 Musiklek för 3-6 åringar.
To 2.3 kl. 10: Babyrytmik för 0-12 månader. Sussi Isaksson.

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

ESBO
Högmässa sö 26.2: Esbo domkyrka kl. 12.15. Kanckos, Bengts. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Sökö kapell kl. 15. Kanckos, Bengts. Kyrkkaffe.
Askonsdagens kvällsmässa: Södrick kapell on 1.3 kl. 18. von Martens, Kronlund. Kyrkkaffe.
Monologen Luther i enrum: Olars kyrka, svenska sidan, ti 7.3 kl. 18.30. En monolog om en man och en reformation i anslutning till reformationens märkesår 2017. I rollen som Martin Luther ses Johan Fagerudd. Monologen tar ca 45 min. Efteråt servering och möjlighet till diskussion med Johan Fagerudd och Roger Rönnberg. Fritt inträde.
Ny sorggrupp: Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbäcken 4, to 2.3 kl. 18.30 – 19.30. Gruppen är till för dig som nyligen genom dödsfall har förlorat en anhörig eller nära vän och har behov av stöd. Följande träffar to 16.3, 23.3, 30.3 och 6.4 kl. 18.30 – 19.30. OBS! Ingen samling 9.3. Efter de två första gångerna, 2.3 och 16.3, är gruppen sluten. Endast de som varit med den första och/eller andra gången deltar. Välkommen med för att samtala! Ingen förhandsanmälan behövs. Mer info: Johan Kanckos, 040 513 0827, johan.kanckos@evl.fi
Dagklubbsanmälan för 3-5-åringar inför hösten 2017: Vi har verksamhet i Alberga kyrka, Grindbergsg. 2, Gammalgård, Carlberg, Ungdomsv. 10. Esbo domkyrkans församlingsgård, Kyrkstr. 2 (också för barn som fyller 2 år senast 1.11.2017), Olars kyrka, svenska sidan, Olarsbäcken 4, Sökö kapell, Sökögr. 3 (hösten 2017 flyttar vi tillbaka till Esbovikens kyrka, Skepparg. 8). Mer info och elektronisk anmälan 1-31.3. www.esboforsamlingar.fi/dagklubb OBS! Också de barn som redan har en klubbplats bör anmälas på nytt!
Sommarläger för skolbarn: Dagsläger för 7-10-åringar i Mattby kapell 5 – 9.6, 12 – 16.6 och 19 – 22.6 kl. 8.30 – 16.30. Max. 25 barn. Pris 1 vecka 70 €, 2 veckor 130 €, 3 veckor 180 €. Syskonrabatt 25 %. I priset ingår lunch, mellanmål, program och material. Mer info: Helena Aitti-Lindberg, 040 763 6250, helena.aitti-lindberg@evl.fi Övernattingsläger för 7-12-åringar på Matakärs lägercentrum 20-22.6. Max. 20 barn. Pris 45 €, syskonrabatt 25 %. Mer info: Camilla Dannholm, 040 709 9446, camilla.dannholm@evl.fi Elektronisk anmälan till alla läger 1-15.3 på www.esboforsamlingar.fi/barnläger Lägerplatsen bekräftas senast vecka 14. Läget ordnas om 15 barn/vecka deltar.
Samlingar för seniorer & daglediga kl. 13-15: Karabacka kapell to 23.2, Träffdax i Köklax kapell ti 28.2, Sökö servicehus (OBS platsen!) ti 28.2, Kalajärvi kapell to 2.3.
Diskussionsgruppen "Dystra landskap": Olars kyrka, svenska sidan, ma 27.2 kl. 13-15, Wallenius.
Föreläsning: Olars kyrka, svenska sidan, varje ti. kl. 12-14.
Handarbetsgruppen: Vita huset, Prästgårdsg. 1, varje ti. kl. 16-19.

GRANKULLA

To 23.2 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Fr 24.2 kl.18 Ungdomskväll: i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh.
Sö 26.2 kl. 12 Fastlagssöndagens hög-

mässa: Daniel Nyberg, Heli Peitsalo. Damkören Grazia. Kaffe i nedre salen.
Ti 28.2 kl. 9.30 Familjelystan: i Sebastos, Yvonne Fransman, Heli Peitsalo.
Kl. 9.30- 11 Diakonimottagning: och bröduddelning.
Kl. 13 Pensionärskören: i nedre salen, Barbro Smeds.
Kl. 13.30 Tisdagsträffen: i övre salen. "Väger vi vara gästfria?"
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos, Catherine Granlund.
Kl. 16 Under ytan: grupp för ungdomar i Klubb 97, Marlen Talus-Puzesh och Ulrik Sandell.
Kl. 18 Damkören Grazia: i övre brasrummet, Heli Peitsalo.
On 1.3 kl. 13.30 Kyrkosyfoören: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Meditativ andakt med taizé-sånger: i kyrkan (sångövning kl.18).
Carola Tonberg-Skogström, Arla Nykvist och Heli Peitsalo.
To 2.3 kl. 10-11 Lovsång och bön: i övre brasrummet, Catherine Granlund.
Lö 11.3 kl. 10.30-12.30 Kvinnobrunch: i Grankulla kyrka.
Gästtalar: Maria Björkgren-Vikström. Tema: Att växa och mogna.
Anm. senast 28.2 till catherine.granlund@evl.fi, tfn 050-439 3208, eller mayvor.rancken@metodistkyrkan.fi. Frivillig avgift.
Arr. Grankulla svenska församling och Grankulla metodistförsamling.
Retreat: 31.3-2.4.2017 på Snoan i Lappvik, Hangö.
Retreatledare Håkan Sandvik. Retreatens pris är 80 €/ förs. medl. 160 €/ andra.
Anmälningar till kyrkoherdeämbetet, tfn (09) 5123 722 eller Arla Nykvist, tfn 040 502 9756.

KYRKSLÄTT

Fr 24.2 kl. 13-16: Effa på Lyan för åk 3-4. Prästgårdsbacken 2.
Sö 26.2 kl. 12: Högmässa i Kyrkslätt kyrka. Höglund, Joki.
Sö 26.2 kl. 12: Söndagsskola på Hörnan. Barnen deltar en stund i högmässan och fortsätter sedan i Hörnan varifrån de avhämtas vid mässans slut.
Må 27.2 kl. 13.30-15: Seniorgruppen-samtalsgrupp för män på Mikaelgården i Hindersby, Doktorsstigen 5.
Ti 28.2 kl. 9.30-11.30: Föräldrabarn på Lyan.
On 1.3 kl.15-17: Biljard&Chill på Hörnan för ungdomar i åk 7 och äldre.
To 2.3 kl. 9.30-11.30: Knatterytik för föräldrar med barn i åldern 0-3 år på Lyans övre våning.
To 2.3 kl. 13-15: Hörnan MC för åk 5. Kyrkoherdeämbetet öppet må-to kl. 9-15. Fredagar stängt. Tel. (09) 8050 8292. Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi. Mera info på www.kyrkslatts.svenska.fi

LEDIG TJÄNST

DIAKON/DIAKONISSA TILL SIBBO

Sibbo svenska församling anställer diakon/diakonissa!

En diakoniarbetartjänst förklarar ledig att sökas. Prövotid 6 månader. En fritt formulerad ansökan riktas till Församlingsrådet i Sibbo svenska församling, och insänds senast 17.

INKAST ANN-KATRIN STORE

Fastan som berör oss

MANDELMASSA ELLER sylt är frågan just nu. För att inte tala om fastlagsbul-len i grön marsipan. "Svenskarna har då ingen känsla för tradition" sa herremannen framför mig i kön på ett café i huvudstaden, och pekade på prinsess-skapelsen i vitri-nen. Ryyysligt, sa han och skakade på huvudet.

FASTETIDEN STÅR för dörren. Om några dagar är fastlagsbullarna ett minne blott då vi går in i fastan. I vårt hektiska samhälle går fastan ganska obemärkt förbi, memman finns redan i frysdisk. Mest är det kyrkfolket som berörs. Gudstjänsten blir kortare då en psalm lämnas bort. Annars rusar Livet fram med stormfart.

JAG TYCKTE om Ramadan, den muslimska faste-månaden, då vi bodde i Senegal. Hela samhället visste om att det var fasta. Det var ingen fröjd att ha att göra med de trötta tjänstemännen om man hade ärende till dem en efter-middag. Att vara utan mat och dryck i över trettiogradig värme gör vem som helst lite otrevlig. Den sidan gilla-de jag inte. Men stämningen i vårt kvarter där vi bodde vägg i vägg med moskén var speciell. Andligheten ana-des i den solvarma kvälls-brisen då folk gick hem efter kvällsbönen och fastan bröts. Rytmen i stan blev en annan. Det lönade sig inte att gå och köpa bröd på morgonen – det fanns inget. I stället fick man vänta på kvällen när årets godaste bröd såldes, bakat på smör. Vi fastade inte, men respekterade våra medmänniskors fasta och undvek att äta och dricka i deras åsyn.

JAG TYCKER om traditioner och jag tycker om den kristna fastan. Varje år läser jag orden i Jesaja-boken i Gamla Testamentet. Profeten skriver mustigt om hur folket "fastar under bråk och gräl och skändliga slagsmål" men sedan kommer de starka orden: Nej detta är den fasta jag vill se: Dela ditt bröd med den hungrige, ge hemlösa stackare husrum, ser du en naken, klä honom, vänd inte dina egna ryggen! Sylt eller mandelmassa är ovidkommande.

Här är det betydligt viktigare saker som gäller. Jag brukar försöka avstå kött, kaffe eller söt-saker under fastan. Inte för att det hjälper den som är i behov av hjälp, men det hjälper mig att konkret minnas att inte gräla och bråka under fastan, utan meditera över hur jag kan leva så att världen blir lite vackrare för mina med-människor både hemma och långt borta. Än-nu finns det tid för en fastlagsbulle till, sen börjar den heliga fastetiden.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

"Att vara utan mat och dryck i över trettiogradig värme gör vem som helst lite otrevlig."

SAMARBETSVÄGRAN OLAGLIG

Domstolarnas beslut är entydiga

Vår lutherska folkkyrka godkände kvinnliga präster för över trettio år sedan och efter det är saken klar då det gäller att i tjänsten sam-arbeta med kvinnliga kolle-ger. Jag är mycket förvånad över biskop Björn Vikströms utläggningar där han hän-visar till sina och domka-pitlets i Borgå stift mycket säregna tolknigar av de la-gar som gäller.

Som utgångspunkt i Kyrk-pressen 9.2 redogjorde jag klart för den juridiska as-pekten i detta ärende, och att vårt lands domstolsvä-sende på alla och även på de högsta nivåerna har varit eniga i sina beslut och då är saken klar.

Men som vi ser av Vik-ströms beskrivningar mot-svarar de inte alls dessa giv-na beslut utan han, liksom många övriga biskopar och domkapitel, har gjort si-na egna tolkningar som inte kan ses som annat än ju-ridiska villfarelser.

Då jag strikt höll mig till domstolsbesluten hade det varit önskvärt för en seri-ös debatt om Vikström ha-de hållit sig till rättsmyn-digheternas entydiga beslut.

Han väljer i stället att inte alls beröra dem utan fo-kuserar på de handlings-sätt som till exempel han och domkapitlet i Borgå stift tillämpar.

De förfaringsätten skrämmer mig. De utgår från att acceptera den diskrimi-nering i arbetslivet som kyr-kan till största förskräckelse utövat mot de kvinnliga prästerna i över trettio år och som kyrkan inte visat något tecken på att få slut på.

Det räcker inte att hindra nya präster att prästvigas, eller att inte godkänna sö-kande till kyrkoherdetjäns-ter om de uppger att de inte kan samarbeta med kvin-nliga präster på det sätt som ämbetet förutsätter. Vik-ström skriver som om dom-stolsväsendet skulle ha fattat beslut om dispens för övriga präster, men det har det inte gjort. Då besluten även gjorts av den högsta domstolsnivån är domstolsväsendets slut-giltiga ståndpunkt entydigt klar med de lagar som gäl-ler i dag, och de är många och ändras inte. Rättsväsen-det har som grund tillämpat grundlagen, konventioner-na om mänskliga rättigheter,

"Det räcker inte att hindra nya präster att prästviga eller att inte godkänna sökande till kyrkoherdetjänster."

lagar om diskriminering och jämställdhet, arbetslivets la-gar och många till.

Däremot kan kyrkomötet besluta att förbjuda kvin-nliga präster och bli en ex-trem religiös rörelse som makulerar de grundläg-gande mänskliga rättighe-terna, men må Gud förbjude att något sådant skulle ske. Efter det skulle vi inte hel-ler ha en folkkyrka längre.

Vikström säger att präster som vigts under andra villkor inte kan prickas som Holmberg föreslår, men det är inte Holmberg som fö-re-slår det utan det grundar sig på vårt fosterlands konsti-tution och dess rättsväsen-de. Vikström talar igen som om dispens hade getts åt så-dana präster, men han kan inte hänvisa till något sådant beslut av rättsväsendet för

gällande lagstiftning är lika för oss alla. Den som inne-har ett prästämbete samar-betar med kvinnliga präster annars är han inte be-hörig för tjänsten och det har rättsväsendet slagit fast.

Vikström vill inte ve-ta av rättsväsendets ständ-punkt att varje kyrkoherde på förhand ska se till att alla präster i hans församling ska kunna samarbeta i tjänsten med kvinnliga präster.

Vikström uppger att han och domkapitlet i Borgå godkänner samarbetsväg-rande präster som sökande till kaplanstjänster, men uppger inte enligt vilken lag, och det är det som gäller och inte en slentrianmässig at-tityd att det inte vore så bra om de inte skulle godkän-nas.

Björn Vikström uppger att han pressas av vissa rö-relser från andra hållet och för det jobbproblemet har han mina förstående sym-patier. Inte heller biskops-uppdraget är alltid en lätt-skött uppgift.

BO HOLMBERG
Hangö

BISKOPEN SVARAR:

Alla kolleger är välkomna, oberoende av kön

Jag känner inte igen mitt och domkapitlets agerande i den beskrivning som Bo Holm-berg ger. Om det uppkom-mer konkreta situationer där präster diskrimineras reage-rar vi naturligtvis, och när vi fattar beslut bör vi självklart tillämpa lagar, förordningar och vid behov granska hur högre rättsinstanser dömt i liknande fall.

Hur Stig-Erik Enqvist kan tolka den utsträckta hand som jag gav honom vid vårt samtal som en knuten nä-ve förblir mig en gåta. Jag välkomnade prästkandi-dater från den rörelse han representerar, men under-strök att den som vill tjäna vår kyrka som präst behö-ver erkänna att alla kolle-ger, oberoende av kön, är fullvärdiga präster. Vi bör söka ledning med Bibeln i hand, men enskilda präster kan inte kräva att få spela

"Vi bör söka ledning med Bibeln i hand, men enskilda präster kan inte kräva att få spela efter sina egna regler, som i praktiken innebär splittring vid det som är församlingens kärna: nattvardsbordet."

efter sina egna regler, som i praktiken innebär splittring vid det som är församling-ens kärna: nattvardsbordet. Åsikten att kvinnan ännu i dag liksom på Paulus tid ska vara underordnad såväl i fa-miljen, samhället som för-samlingen är inte teologiskt hållbar.

Kvinnans underordning beskrivs i Bibeln som en följd av syndafallet, och hör till det som repareras genom Jesus Kristus. Pau-lus kunde med hänvisning till sin samtid konstatera, att de flesta kvinnor inte var lämpade för förkunnar-

uppdraget – även om kvin-nor enligt NT uppenbarli-gen hade ledande roller i vissa församlingar. Luth-er gjorde samma bedöm-ning i sin samtid: kvinnor och narrar passar inte till präster eller lärare. I vår tid är situationen en helt an-nan: det är omöjligt att med bevarad trovärdighet hävda att kvinnor i dag skulle vara mindre lämpade för präst-uppgifterna än män. Den här förändringen har inte skett genom att Bibelns auktoritet har övergetts, ut-an tvärtom tack vare att den befriande och jämlika kraf-

ten i Bibelns budskap lång-samt har fått bli verklighet.

Jag har med glädje konsta-terat att man även inom den laestadianska rörelsen på si-na håll har börjat visa stö-re öppenhet för att under-visningen av barn och unga helst ska anföras av män som kvinnor med pedago-gisk förmåga.

Kvinnor och män är lika i vissa aspekter, olika i andra. Men vi finner också många olikheter om vi jämför in-divider av samma kön med varandra. I Kristus är vi dä-remot jämbördiga. Därför ska vi inte längre låta könet vara begränsande faktor för människor som vill använda sina gåvor till att tjäna Gud och kyrkan i olika uppgif-ter, inkluderat prästämbetet.

BJÖRN VIKSTRÖM
Biskop i Borgå stift

"Utan tak över huvu?!"

Genom våra förmånliga radannonser når du hela Svenskfinland. Många bostäder och hyresgäs-ter har funnit varandra genom oss.

Lämna in din annons på www.kyrkpressen.fi!

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste förses med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall. Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redak-tionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna. Insänd text returneras inte.

VÄCKELSERÖRELSER ÅSIDOSÄTTIS

Varför en knuten näve?

Biskop Björn Vikström skriver i KP 9.2 ett svar till Bo Holmberg om bland annat prästvigningarna i Borgå stift. I sin skrivelse nämner han att han fått önskemål från flera väckelserörelser om att deras teologer skulle få prästvigning. Jag hör till dem som uttryckt min önskan till biskopen i denna sak. Det svar jag fått är helt i linje med det som Vikström skriver.

Vi firar i år ett jubileumsår, då inte bara vårt land firar 100 år av självständighet, utan den lutherska kyrkan firar 500-årsjubileum med anledning av reformationen. Från väckelserörelsernas sida hade vi önskat att detta jubelår skulle ha inneburit att kyrkan och väckelserörelserna skulle ha räckt varandra en försoningens hand i Jesu Kristi kärleks anda.

Tyvärr innebär också biskopens skrivelse och ställningstagande att kyrkans linje fortsätter, man räcker väckelserörelserna en knuten näve. Denna knutna näve har sitt tydliga budskap: ni gör som vi säger annars får ni inte vara med. Men för oss är ämbetsfrågan ingen jämställdhetsfråga utan en

”Det verkar vara så att det enda som diskvalificerar en teolog som vill bli prästvigd i dag, är att han tror som Kristi kyrka har trott i 2000 år.”

bibelfråga. Biskopen skriver vidare att man snart har uppnått sitt mål, i klartext att alla gammaltroende präster börjar vara borta och att alla som prästvigds och utnämns till kyrkoherdar är sådana som accepterar kyrkans linje – som dessvärre strider mot Bibeln.

Det verkar vara så att det enda som diskvalificerar en teolog som vill bli prästvigd i dag, är att han tror som Kristi kyrka har trott i 2000 år. Bröder, hur har det kunnat gå så?

STIG-ERIK ENKVIST
Larsmo

(Red. Biskop Björn genmäler i den kombinerade kommentaren på föregående sida.)

RADBYTET LEIF ERIKSON

Luther ville tillbaka till källorna

Intervjun med Patrik Hagman (KP 6/2017) innehåller enligt min mening en del missuppfattningar

och förenklingar som har svagt stöd i Martin Luthers egna texter.

Luther ville slå vakt om det sant kristna. Hans strävan var att återvända till källorna – till Skriften och till de äldre kyrkofäderna. Han anknöt också till medeltida mystik och tillämpade Lectio divina i en modifierad form. Han ville inte att någon skulle kalla sig lutheran, utan ”kristna skall vi vara”.

Både Luthers undervisning om rättfärdiggörelsen genom tron allena och om det andliga och världsliga regementet finns klart belagda i hans skrifter och är inte närgångna som teologer under 1900-talet har hittat på. Om dessa ämnen har det skrivits många doktorsavhandlingar som bygger på reformatornas egna texter.

I sin bibeltolkning betonade Luther Skriftens bokstavliga grammatikaliska bety-

”Hos Luther finns det ett organiskt samband mellan tro och liv.”

delsen (ex: ”detta är min kropp”), att tydliga bibelord bör få belysa de dunkla, att bibeltexten ska läsas i sitt sammanhang och att Kristus fungerar som en hermeneutisk nyckel till förståelsen av Bibeln.

Eftersom Luther skrev så ofantligt mycket hittar vi en del inkonsekvenser och motsägelser i hans texter. Men om vi bemödar oss om att läsa hans skrifter i det sammanhang där de är skrivna försvinner en del av dessa.

När Luther med stöd av bland annat Paulus betonade ”tron allena” ville han slå vakt om evangeliets renhet mot all gärningslära. Men han försummade ingalunda vikten av ett kristet liv. Hans skrifter *Om goda gärningar* och *Om en kristen människas frihet* – skrivna 1520 –

är exempel på det. Ivan Hellströms ordlek passar bra in på Luther: ”Vi blir frälsta genom tron allena, men tron är aldrig allena.”

Hos Luther finns det ett organiskt samband mellan tro och liv. Han citerar ofta Jesu ord att ”ett gott träd bär god frukt” och räknar med att de som lever i sitt dop blir ”mera milda, tåliga och saktmodiga” och ”dämpar girighet, hat, avund och högfärd.” Trons goda gärningar är värdefulla även därför att Gud har befallt dem och för att vår nästa behöver dem. Jag menar att Luthers betoning av nåden som frälser faktiskt leder till ”en balanserad summering av den kristna tron” där det yttre och det inre stöder varandra.

Den som vill fördjupa sig i hur Luther i sitt tänkande förenar tron, etiken, nådemedlen och bönen kan gärna läsa professor Tuomo Mannermaas prisbelönade bok *Pieni kirja Jumalasta* (1995) och artiklarna i *Johdatus luterilaisen spiritualiteetin teologiaan*. (2003).

Leif Erikson är docent i dogmatik vid Åbo Akademi

KÄRLEKENS KRAFT

Luther såg även trons gärningar

Patrik Hagman och Joel Hallendorf har skrivit boken om Luthers syn på nåden, *Bibeln och tron* (KP nr 6). Hagman har rätt: Melancthon följde inte noggrant Luthers lära till alla dess delar. Luther själv glömde absolut inte goda gärningar. Han sade: ”såsom du tror, så älskar du (gör goda gärningar) – och omvänt.”

Luther var ekumenisk. Det gäller till exempel i hans Lilla katekes. När han tolkar trosbekännelsen skriver han enbart om hela kristenheten. Han nämner inte ens kyrkan eller den lutherska kyrkan, utan talar bara om hela kristenheten. Vilken ekumenisk syn!

Martin Luther var ett teologiskt geni av Guds nåde och är aktuell även i vår tid i frågan om människans förhållande till Gud och medmänniskan, ”i vår största och viktigaste sak” (L. Pinomaa). Jag uppfattar med katolske professorn H. Küng att Luther är den som i kyrkans historia näst efter aposteln Paulus bäst förstätt evangelium och hela Bibelns budskap, som han systematiserade.

Tro och kärlek är två viktiga ord i Luthers teologi. Den kristna tron är tron på Guds ord, evangelium och Kristus. Enligt Luther blir vi rättfärdiga inför Gud enbart genom tron på Kristus, av nåd (Guds gåva). Men ur denna tro växer kärleken till Gud och medmänniskan fram. Luthers lära kan uttryckas så: ingen god gärning utan tro och ingen tro utan goda gärningar. I en kristens liv är goda gärningar tecknet på en levande och äkta tro. Nåden och tron räcker inför Gud, men inför människor räcker inte enbart tron. Människor behöver de kristnas kärlek och kärlekens goda gärningar. Inför människor blir en kristen rättfärdig genom gärningar. Detta är Luthers lära enligt hans egna texter.

Luthers reformatoriska budskap är aktuellt än i dag, eftersom det bygger på Guds eviga ord (10 Guds bud och evangelium). Guds ord har en gudomlig auktoritet som bryter ned en mänsklig auktoritets krav om de går mot Guds ord i kyrkan och även i samhället.

OSSI KETTUNEN
TD, Härnösand, Sverige

TIDSBUNDEN KVINNOSYN

Paulus antika kvinnosyn är ekvivalent med synen på slaveri

INT förbjuder Paulus kvinnan att predika och till och med ställa frågor vid kristna samlingar (1 Kor 14). I de senaste numren av KP diskuteras Bo Giertz tolkning att nämnda förbud endast gäller vid församlingens huvudgudstjänst och till exempel inte vid andra kristna samlingar.

Gierts syn innebär att kvinnan genomgår en andlig förvandling då hon går från kyrkan till församlingshemmet. Från att ha varit en andligt omyndig person som inte ens får ställa frågor blir hon plötsligt en fullvärdig teologisk lärare. Det är mycket osannolikt att Paulus tänkte så. Lika osannolikt är det att Paulus ansåg att kvinnan absolut inte får undervisa i en gudstjänst där hon når till exempel 30 personer medan hon fritt får skriva

”Ska vi följa Paulus ordagrant räcker det inte med att motsätta sig kvinnliga präster, utan vi borde gå tillbaka i jämställdhetsarbetet åtminstone till medeltiden.”

andliga böcker och artiklar där hon kan nå tusentals.

Än mera osannolikt blir nämnda tolkning då man beaktar grunderna till predikoförbudet. Enligt 1 Tim 2 är kvinnan skyldig till syndafallet och ska därför inte undervisa utan hålla sig tyst och stilla. Anser Paulus att kvinnan är skyldig till syndafallet enbart då hon sitter i gudstjänsten? Naturligtvis inte. Grunden till predikoförbudet gäller överallt. Paulus skriver också att mannen är en avbild av Gud och kvinnan är en avbild av mannen (1 Kor

11). Eftersom mannen alltså reflekterar Guds väsen i högre grad än vad kvinnan gör, är det lätt att förstå varför Paulus inte vill att kvinnan ska predika. Och självklart är kvinnan endast en indirekt avbild av Gud i alla sammanhang.

Om äktenskapet säger Paulus att kvinnan ska underordna sig mannen I ALLT (min betoning) (Ef 5). Gierts tolkning är dock att det finns en hel rad av kristna samlingar och sammanhang då Ef 5 inte gäller, utan kvinnan skulle självständigt tillåtas undervisa ut-

an att vara underordnad sin man. Paulus talar inte alls om några sådana undantag från Ef 5, lika lite som att det finns kristna samlingar då kvinnan får predika. Det finns alltså inget bibliskt stöd för denna tolkning av Paulus, den är av många skäl mycket osannolik och strider mot både Paulus kvinnosyn och hans syn på underordning i äktenskapet. Ändå menar Giertz att denna absurda tolkning är så som apostlarna trodde. Han har fel.

Ska vi följa Paulus ordagrant räcker det inte med att motsätta sig kvinnliga präster, utan vi borde gå tillbaka i jämställdhetsarbetet åtminstone till medeltiden. Det är egentligen självklart att 2000 år gamla texter inte innehåller en modern kvinnosyn. Mitt förslag är att vi betrak-

tar Paulus antika kvinnosyn på samma sätt som till exempel NT:s godkännande av slaveri: som något tidsbundet som vi som kristna idag inte är bundna av.

TRYGVE CEDERBERG
Jakobstad

Diskussionen om

prästämbetet och kvinnosynen som pågått i flera nummer tar härmed en paus för den här gången. Tack till alla livligt engagerade debattörer.
Chefred.

HOT CENTRALISERING

Djupaste avtrycket

Teologen Joel Halldorf skriver i en ledare i tidningen Dagen att centraliseringen, där ekonomi och organisation tränger undan det lokala församlinglivet, hotar kyrkans identitet.

”Många drömmer om att göra ett avtryck på världen genom ett storslaget projekt som väcker uppmärksamhet. Men det som sätter djupast spår är till sist detta: att troget finnas och verka på en plats”, skriver Halldorf.

Låt ditt arv gå vidare.

Gör ett testamente fyllt av hopp.

finskamissionssallskapet.fi/testamente

Kontakta gärna vår jurist om du har frågor om testamenten.

Tarja Larmasuo, vicehäradshövding
tarja.larmasuo@finskamissionssallskapet.fi
020 7127 204

STOLARNA i Folkhälsans Seniorhus i Brunakärr i Helsingfors kommer att fyllas av nära och kära då Mildred Winqvist firar sin 100-årsdag på måndag.

Tänker inte trappa ner

Handslaget är fast och stegen är lätta. När man träffar Mildred Winqvist är det svårt att tro att hon levt längre än Finland varit självständigt. På måndag fyller hon 100 år.

TEXT OCH FOTO:
NICKLAS STORBJÖRK

– Jag trivs väldigt bra här. Personalen är trevlig och lägenheten är så ljus och fin med fönster åt flera olika håll, säger **Mildred Winqvist** när hon visar mig runt i sin lägenhet i Folkhälsans Seniorhus i Brunakärr i Helsingfors.

Men det här är naturligtvis inte Mildred Winqvists första adress. Faktum är att hon bara bott här i ett drygt år. Dessförinnan bodde hon på den adress som under största delen av hennes liv kom att bli hennes hem; Prästgränd 2 intill Berghälls kyrka i Helsingfors. Här bodde hon och maken **Lennart** tillsammans i nästan trettiofem år ända tills han gick bort för två år sedan.

– Jag tyckte väldigt myck-

et om att bo där. Vi hade utsikt över parken och för mig, som ända sedan jag var barn tyckt mycket om att gå i kyrkan var placeringen perfekt.

Och när Mildred talar om sin barndom gör vi naturligtvis ett rejält hopp i tiden och landar i 1920-talets Nykarleby där Mildred (född Nylund) växte upp i byn Socklot. Hur långt tidshoppet är märks inte minst i detta faktum:

– Mina tidigaste minnen av kyrkan är när vi på juldagsmorgonen åkte de knappa tio kilometrarna in till julottan i Nykarleby. Det var kallt och hästarna frös. Efteråt blev det stämningfullt julfirande hos våra kusiner.

Men tillvaron var naturligtvis inte bara fest utan mest vardag och i tidens anda fick Mildred och hennes sex syster tidigt börja hjälpa till på gården.

– Men min mamma var duktig på att mjölka korna så det behövde vi barn inte hjälpa till med. Vilket var bra, för korna kundersparka omkring sig när de blev mjölkade.

Skydd undan bomber

Efter avslutad folkskola gick Mildred först i handelsskola och utbildade sig senare till handarbetslärare. Under fortsättningskriget jobbade hon på kontoret vid Schau-

SYSTERBARNEN VAR tärnor då Mildred och Lennart gifte sig i Sankta Birgitta kyrka i Nykarleby år 1946. Sonen Stefan (bilden t.h.) är född 1951.

mans fabriker i Jakobstad.

– Jag kommer fortfarande väl ihåg när ryssarna bombade Jakobstad. Vi sökte skydd i källaren hos min syster och var väldigt rädda.

Efter kriget träffade Mildred den man som hon skulle dela livet med i nästan 70 år. Och historien hur hon och Lennart träffades är inte unik i Nykarleby vid den här tiden. Lennart var född och uppvuxen i Sökö i Esbo och kom till Nykarleby för

att studera till lärare vid Seminarskolan. System Svea hade redan vid den här tiden gift sig med en nylänning och sommaren 1946 vigdes Mildred och Lennart.

Esbo och Nykarleby

Lennarts arbete gjorde sedan att Mildred hunnit bo på rätt många adresser under sitt liv. Direkt efter studierna blev han rektor för Finno folkskola i Esbo och 1951 föddes parets enda barn Stefan.

Familjens flyttlass gick igen norrut då Lennart blev rektor på Övningskolan i Nykarleby 1959. Under tiden som rektor blev han en stark förespråkare av grundskolreformen i Finland och kom sedan att jobba inom skolförvaltningen i Jakobstad, Vasa, Helsingfors och Mariehamn. Familjen hann också bo en tid i Sverige. Flyttlasset till Berghäll gick 1980 då Lennart blev chef för skolstyrelsens svenska avdelning. Där stannade han fram till pensioneringen 1988.

Mildred å sin sida jobbade under åren i Nykarleby och Jakobstad som handarbetslärare. Under tiden i Mariehamn pendlade hon till Stockholm där hon job-

bade inom hemhjälp.

Under alla år var sommarstället vid Andra sjön utanför Nykarleby en fast punkt i familjens tillvaro.

– Vi skaffade tomten i början av 1960-talet och Lennart byggde huset själv. Där trivdes vi väldigt bra, mina syster bodde nära och både jag och Lennart var intresserade av sjöliv och segling.

Och i likhet med Mildred fick Lennart njuta av god hälsa upp i hög ålder. Ännu sommaren 2014 tillbringade paret på sommarstället vid Andra sjön och då körde Lennart som 93-åring fortfarande bil.

Hur ska man då göra för att leva så länge som till 100 år? Mildred har inga hemliga knep att dela med sig av.

Men goda gener skadar säkert inte. Hennes mamma Maria blev 102 år och system Svea 103 år.

Och Mildred har inga planer på att trappa ner. Hon sjunger ännu i kör en gång i veckan och när det ordnas gudstjänst på Seniorhuset en gång i månaden är hon en trogen gäst. Däremellan är det radiogudstjänsten som gäller.

– Var och en måste välja sin egen väg men för mig har tron varit en trygghet genom livet. Jag lutar på en högre makt och tror på ett liv efter detta.